

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं ॥

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता

पद पाठः (वाक्य सहित)

प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः

Contents

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां

पद पाठे प्रथमं काण्डं3

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – याजमान-ब्राह्मणं.....3

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः,

श्री गुरुभ्यो नमः ॥ हरिः ओं

1 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमं काण्डं

1.7 प्रथमकाण्डे सप्तमः प्रश्नः – याजमानब्राह्मणं

1.7.1.1

पा॒क॒य॒ज्ञं॑ वा॒ अ॒न्वा॒हि॒ता॒ग्नेः॑ प॒श॒व॒ उप॑ ति॒ष्ठ॒न्त॒ इ॒डा॒ ख॒लु॒ वै
पा॒क॒य॒ज्ञः॑ सै॒षाऽन्त॒रा प्र॒या॒जा॒नू॒या॒जा॒न् य॒ज॒मा॒न॒स्य॑ लो॒केऽव॒हि॒ता
ता॒मा॒हि॒य॒मा॒णा॒म॒भि म॑न्त्रये॒त सु॒रू॒प॒वर्ष॑वर्ण ए॒ही॒ति प॒श॒वो॒ वा इ॒डा
प॒शू॒ने॒वो॒प ह॒व॒य॒ते य॒ज्ञं वै॑ दे॒वा अ॒दु॒ह॒न् य॒ज्ञोऽसु॒राꣳ अ॒दु॒ह॒त् तेऽसु॒रा
य॒ज्ञदु॒ग्धाः॑ प॒राऽभ॒व॒न् यो॒ वै य॒ज्ञस्य॑ दो॒हं वि॒द्वान् – [] 1

1.7.1.1 (Padam)

पा॒क॒य॒ज्ञमि॒ति पा॒क – य॒ज्ञम् । वै । अ॒न्वि॒ति ।
आ॒हि॒ता॒ग्नेरि॒त्या॒हि॒त – अ॒ग्नेः । प॒श॒वः । उ॒पे॒ति । ति॒ष्ठ॒न्ते । इ॒डा ।
ख॒लु । वै । पा॒क॒य॒ज्ञ इति॑ पा॒क – य॒ज्ञः । सा । ए॒षा । अ॒न्त॒रा ।
प्र॒या॒जा॒नू॒या॒जानि॒ति प्र॒या॒ज – अ॒नू॒या॒जान् । य॒ज॒मा॒न॒स्य ।

लो॒के । अ॒व॒हि॒ते॒यव॑ – हि॒ता । ता॒म् ।

आ॒हि॒य॒मा॒णामि॒त्या॑ – हि॒य॒मा॒णाम् । अ॒भी॒ति॑ । म॒न्त्र॒ये॒त ।

सु॒रूप॑व॒र्षव॑र्ण इति सु॒रूप॑ – व॒र्षव॑र्णे । ए॒ति॑ । इ॒हि॒ । इति॑ ।

प॒शवः॑ । वै । इ॒डा । प॒शून् । ए॒व । उ॒पे॒ति॑ । ह॒व॒य॒ते॒ । य॒ज्ञम् ।

वै । दे॒वाः । अ॒दु॒ह॒न् । य॒ज्ञः । अ॒सु॒रा॒न् । अ॒दु॒ह॒त् । ते । अ॒सु॒राः ।

य॒ज्ञदु॑ग्धा इति य॒ज्ञ – दु॒ग्धाः॑ । प॒रे॒ति॑ । अ॒भ॒व॒न् । यः । वै ।

य॒ज्ञस्य॑ । दो॒हम् । वि॒द्वान् । 1 (50)

1.7.1.2

य॒ज॒तेऽप्य॒न्यं य॑ज॒मानं॑ दु॒हे सा मे॑ स॒त्याऽऽशी॒रस्य॑ य॒ज्ञस्य॑

भू॒यादि॒त्याहै॒ष वै य॒ज्ञस्य॑ दो॒हस्ते॒नैवैनं॑ दु॒हे प्र॒त्ता वै गौ॑र्दु॒हे प्र॒त्ते॒डा

य॒ज॒मा॒नाय॑ दु॒ह ए॒ते वा इ॒डायै॑ स्त॒ना इ॒डोप॑हू॒तेति॑ वा॒युर्व॒थ्सो य॒र्हि

हो॒ते॒डामु॑प॒ह्वये॑त त॒र्हि य॒ज॒मा॒नो हो॒ता॒रमी॑क्ष॒माणो वा॒युं

म॒न॒साद्द॒ध्याये॑न् – [] 2

1.7.1.2 (Padam)

यज॑ते । अपी॑ति । अ॒न्यम् । यज॑मानम् । दु॒हे । सा । मे । स॒त्या ।
आ॒शीरि॒त्या-शीः॑ । अ॒स्य । य॒ज्ञस्य॑ । भू॒यात् । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । वै ।
य॒ज्ञस्य॑ । दो॒हः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । दु॒हे । प्र॒त्ता । वै । गौः । दु॒हे ।
प्र॒त्ता । इ॒डा । यज॑मानाय । दु॒हे । ए॒ते । वै । इ॒डायै॑ । स्त॒नाः । इ॒डा ।
उ॒प॒हू॒तेत्यु॒प – हू॒ता । इति॑ । वा॒युः । व॒थ्सः । यर्हि॑ । हो॒ता । इ॒डाम् ।
उ॒प॒ह्वये॑तेत्यु॒प – ह्वये॑त । तर्हि॑ । यज॑मानः । हो॒तारम् । ई॒क्षमा॑णः ।
वा॒युम् । मन॑सा । ध्या॒येत् । 2 (50)

1.7.1.3

मा॒त्रे व॒थ्समु॑पाव॒सृज॑ति॒ सर्वे॑ण॒ वै य॒ज्ञेन॑ दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन्
पा॒कय॒ज्ञेन॑ म॒नुर॑श्चा॒म्यथ॑से॒डा म॒नुमु॑पाव॒र्तत॑ तां दे॒वासु॑रा व्य॒ह्वय॑न्त
प्र॒तीचीं॑ दे॒वाः प॒राची॑म॒सुराः॑ सा दे॒वानु॑पाव॒र्तत॑ प॒शवो॑ वै तद्
दे॒वान॑वृ॒णत॑ प॒शवो॑ऽसु॒रान॑ज॒हुर्य॑ का॒मये॑ता प॒शुः स्या॑दिति॒ प॒राचीं॑
तस्ये॒डामु॑प ह्वये॑ताप॒शुरे॒व भ॑वति॒ यं – [] 3

1.7.1.3 (Padam)

मा॒त्रे । व॒थ्स॒म् । उ॒पा॒व॒सृ॒ज॒ती॒त्यु॒प-अ॒व॒सृ॒ज॒ति । स॒र्वे॒ण । वै ।
य॒ज्ञे॒न । दे॒वाः । सु॒व॒र्ग॒मि॒ति सु॒वः - ग॒म् । लो॒क॒म् । आ॒य॒न् ।
पा॒क॒य॒ज्ञे॒ने॒ति पा॒क-य॒ज्ञे॒न । म॒नुः । अ॒श्रा॒म्य॒त् । सा । इ॒डा॒ ॥ म॒नु॒म् ॥
उ॒पा॒व॒र्त॒ते॒त्यु॒प - आ॒व॒र्त॒त । ताम् । दे॒वा॒सु॒रा इ॒ति दे॒व - अ॒सु॒राः ।
वी॒ति । अ॒ह्व॒य॒न्त । प्र॒ती॒ची॒म् ॥ दे॒वाः । प॒रा॒ची॒म् । अ॒सु॒राः । सा ।
दे॒वान् । उ॒पा॒व॒र्त॒ते॒त्यु॒प - आ॒व॒र्त॒त । प॒श॒वः । वै । तत् । दे॒वान् ।
अ॒वृ॒ण॒त । प॒श॒वः । अ॒सु॒रा॒न् । अ॒ज॒हुः । य॒म् । का॒म॒ये॒त ।
अ॒प॒शुः । स्या॒त् । इ॒ति । प॒रा॒ची॒म् । त॒स्य । इ॒डा॒म् ॥ उ॒पे॒ति ।
ह्व॒ये॒त । अ॒प॒शुः । ए॒व । भ॒व॒ति । य॒म् । 3 (50)

1.7.1.4

का॒म॒ये॒त प॒शु॒मा॒न्त् स्या॒दि॒ति प्र॒ती॒चीं॒ त॒स्ये॒डा॒मु॒प॒ह्व॒ये॒त प॒शु॒मा॒ने॒व
भ॒व॒ति ब्र॒ह्म॒वा॒दि॒नो॒ वद॒न्ति स त्वा इ॒डा॒मु॒प ह्व॒ये॒त य इ॒डा॒मु॒प-
हू॒या॒त्मा॒न-मि॒डा॒या॒मु॒प-ह्व॒ये॒ते॒ति सा नः प्रि॒या
सु॒प्र॒तू॒र्ति-र्म॒घो॒नी॒त्या-हे॒डा॒मे॒वो॒प॒हू॒याऽऽ॒त्मा-

न॒मिडा॑या॒मुप॑ह्वयते॒ व्यस्त॑मिव॒ वा ए॒तद्य॒ज्ञस्य॑ यदि॒डा

सा॒मि प्रा॒श्नन्त॑ – [] 4

1.7.1.4 (Padam)

का॒मये॑त । प॒शुमा॑निति॒ पशु॑ – मा॒न् । स्या॒त् । इति॑ । प्र॒तीची॑म् ।
तस्य॑ । इ॒डाम् । उपे॑ति । ह्व॒येत॑ । प॒शुमा॑निति॒ पशु॑ – मा॒न् । ए॒व ।
भ॒वति॑ । ब्र॒ह्मवा॑दिन॒ इति॑ ब्र॒ह्म – वा॑दिनः । व॒दन्ति॑ । सः । तु । वै ।
इ॒डाम् । उपे॑ति । ह्व॒येत॑ । यः । इ॒डाम् । उप॒हूये॑त्युप – हू॒य ।
आ॒त्मान॑म् । इ॒डाया॑म् । उप॒ह्वये॑तेत्युप – ह्व॒येत॑ । इति॑ । सा । नः ।
प्रि॒या । सु॒प्रतू॑र्तिरिति॒ सु – प्र॑तू॒र्तिः । म॒घोनी॑ । इति॑ । आ॒ह ।
इ॒डाम् । ए॒व । उप॒हूये॑त्युप – हू॒य । आ॒त्मान॑म् । इ॒डाया॑म् । उपे॑ति ।
ह्व॒यते॑ । व्यस्त॑मिति॒ वि-अ॒स्तम् । इ॒व । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् ।
इ॒डा । सा॒मि । प्रा॒श्नन्ती॑ति प्र – अ॒श्नन्ति॑ । 4 (50)

1.7.1.5

सा॒मि मा॑र्जयन्त॒ एतत्॑ प्र॒ति वा अ॑सुराणां॒ य॒ज्ञो व्य॑च्छिद्यत॒
ब्र॒ह्मणा॑ दे॒वाः सम॑दधु॒ बृ॒हस्प॑ति-स्तनुतामि॒मं न॒ इत्या॑ह

ब्र॒ह्म॒ वै दे॒वानां॑ बृ॒हस्प॑ति॒ ब्र॒ह्मणै॑व॒ य॒ज्ञं॑ सं द॒धाति॑ वि॒च्छिन्नं॑
य॒ज्ञं॑ स॒मिमं॑ द॒धात्वित्या॑ह॒ संत॑त्यै॒ विश्वे॑ दे॒वा इ॒ह मा॑दयन्ता॒मित्या॑ह
स॒न्तत्यै॑व॒ य॒ज्ञं दे॒वेभ्यो॑ऽनु दि॒शति॑ यां वै – [] 5

1.7.1.5 (Padam)

सा॒मि । मा॒र्जय॑न्ते । ए॒तत् । प्र॒तीति॑ । वै । अ॒सुरा॑णाम् । य॒ज्ञः ।
वी॒ति । अ॒च्छिद्य॑त । ब्र॒ह्मणा॑ । दे॒वाः । स॒मिति॑ । अ॒दधुः॑ ।
बृ॒हस्प॑तिः । त॒नुता॑म् । इ॒मम् । नः॑ । इति॑ । आ॒ह । ब्र॒ह्म । वै ।
दे॒वाना॑म् । बृ॒हस्प॑तिः । ब्र॒ह्मणा॑ । ए॒व । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ ।
द॒धाति॑ । वि॒च्छिन्न॑मिति॒ वि – छि॒न्नम् । य॒ज्ञम् । स॒मिति॑ । इ॒मम् ।
द॒धातु॑ । इति॑ । आ॒ह । संत॑त्या इति॒ सं – त॒त्यै । विश्वे॑ । दे॒वाः ।
इ॒ह । मा॑दयन्ता॒म् । इति॑ । आ॒ह । संत॑त्येति॒ सं – त॒त्यै । ए॒व ।
य॒ज्ञम् । दे॒वेभ्यः॑ । अ॒न्विति॑ । दि॒शति॑ । या॒म् । वै । 5 (50)

1.7.1.6

य॒ज्ञे दक्षि॑णां द॒दाति॑ ता॒मस्य॑ प॒शवो॑ऽनु सं क्रा॒मन्ति॑ स ए॒ष
ईजा॑नोऽप॒शुर्भा॑वु॒को य॑ज॒माने॑न॒ खलु॑ वै तत्का॒र्य-मि॑त्याहु॒ र्यथा॑

दे॒व॒त्रा द॒त्तं कु॒र्वी॒ता॒त्मन् प॒शून् र॒मये॒तेति॒ ब्र॒ध्न पि॒न्वस्वे॒त्याह
य॒ज्ञो वै ब्र॒ध्नो य॒ज्ञमे॒व तन्म॑हयत्यथो दे॒वत्रै॒व द॒त्तं कुरु॑त
आ॒त्मन् प॒शून् र॒मय॑ते द॒दतो॑ मे () मा क्षा॒यी॒त्याहा॑क्षि॒तिमे॒वोपै॑ति
कु॒र्वतो॑ मे मो॒प द॒सदि॒त्याह॑ भू॒मान॑मे॒वोपै॑ति ॥ 6

1.7.1.6 (Padam)

य॒ज्ञे । दक्षि॑णाम् । द॒दाति॑ । ताम् । अ॒स्य । प॒शवः॑ । अनु॑ । स॒मिति॑ ।
क्रा॒मन्ति॑ । सः । ए॒षः । ई॒जानः॑ । अ॒पशुः॑ । भा॒वुकः॑ । य॒जमा॑नेन ।
ख॒लु । वै । तत् । का॒र्यम् । इति॑ । आ॒हुः । यथा॑ । दे॒वत्रे॑ति
दे॒व – त्रा । द॒त्तम् । कु॒र्वीत॑ । आ॒त्मन् । प॒शून् । र॒मये॑त । इति॑ ।
ब्र॒ध्न । पि॒न्वस्व॑ । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञः । वै । ब्र॒ध्नः । य॒ज्ञम् ।
ए॒व । तत् । म॒हय॑ति । अथो॒ इति॑ । दे॒वत्रे॑ति दे॒व – त्रा । ए॒व ।
द॒त्तम् । कुरु॑ते । आ॒त्मन् । प॒शून् । र॒मय॑ते । द॒दतः॑ । मे () । मा ।
क्षा॒यि । इति॑ । आ॒ह । अक्षि॑तिम् । ए॒व । उपे॑ति । ए॒ति । कु॒र्वतः॑ ।
मे । मा । उपे॑ति । द॒सत् । इति॑ । आ॒ह । भू॒मानम् ।

ए॒व । उ॒पे॒ति॒ । ए॒ति॒ ॥ 6 (69) (वि॒द्वान्-ध्या॑येद्-भ॒वति॑ यं-प्रा॒श्न॒न्ति-यां
वै-म-एका॒न्न वि॒श॒तिश्च॑) (A1)

1.7.2.1

स॒ञ्श्र॒वा ह॒ सौव॑र्च॒नसः॑ तु॒मि॒ञ्ज॒मौपो॑दि॒ति-मु॒वाच॑
यत्स॒न्नि॒षा होता॑ऽभूः॒ कामि॑डामुपा॒हृथा॑ इति॒
तामुपा॒हृ इति॑ हो॒वाच॑ या प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॒धार॑ व्या॒नेन॑ म॒नुष्या॑न॒पाने॑न॒
पि॒तृनि॑ति छि॒न॒न्ति॒ सा न॑ छि॒न॒न्ती(३)॑ इति॒ छि॒न॒न्तीति॑ हो॒वाच॑ शरी॒रं वा॑
अ॒स्यै तदु॑पा॒हृथा॑ इति॑ हो॒वाच॑ गौ॒र्वा - [] 7

1.7.2.1 (Padam)

स॒ञ्श्र॒वा इति॑ सं - श्र॒वाः । ह॒ । सौव॑र्च॒नसः॑ । तु॒मि॒ञ्ज॒म् ।
औपो॑दि॒तिमित्यौप॑ - उ॒दि॒तिम् । उ॒वाच॑ । यत् । स॒न्नि॒षाम् । होता॑ ।
अ॒भूः । काम् । इ॒डाम् । उ॒पे॒ति॒ । अ॒हृथाः॑ । इति॑ । ताम् । उ॒पे॒ति॒ ।
अ॒हृ॒ । इति॑ । ह॒ । उ॒वाच॑ । या । प्रा॒णेने॑ति प्र - अ॒नेन॑ । दे॒वान् ।
दा॒धार॑ । व्या॒नेने॑ति वि - अ॒नेन॑ । म॒नुष्या॑न् । अ॒पाने॑नेत्यप-अ॒नेन॑ ।
पि॒तृन् । इति॑ । छि॒न॒न्ति॒ । सा । न॑ । छि॒न॒न्ती(३)॑ । इति॑ । छि॒न॒न्ति॒ ।

इति॑ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । श॒री॒रम् । वै । अ॒स्यै॑ । तत् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वा॒थाः ।

इति॑ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । गौः॑ । वै । 7 (50)

1.7.2.2

अ॒स्यै॑ श॒री॒रं गां॑ वा॒व तौ॑ तत् पर्य॑व॒दतां॑ या॒ यज्ञे॑ दी॒यते॑ सा
प्रा॒णेन॑ दे॒वान् दा॒धार॒ यया॑ म॒नुष्या॑ जी॒वन्ति॑ सा व्या॒नेन॑
म॒नुष्यान्॑ यां पि॒तृभ्यो॑ घ्नन्ति॑ साऽपाने॑न पि॒तृन् य॒ एवं॑ वे॒द
प॒शु॒मान् भव॑त्यथ॒ वै तामु॑पा॒ह्व इति॑ हो॒वाच॑ या प्र॒जाः प्र॒भव॑न्तीः
प्र॒त्या॒भव॒तीत्य॒न्नं वा॑ अ॒स्यै॑ तदु॒ – [] 8

1.7.2.2 (Padam)

अ॒स्यै॑ । श॒री॒रम् । गा॒म् । वा॒व । तौ॑ । तत् । प॒रीति॑ । अ॒व॒द॒ताम् ।
या । य॒ज्ञे । दी॒यते॑ । सा । प्रा॒णेनेति॑ प्र – अ॒नेन॑ । दे॒वान् । दा॒धार॒ ।
यया॑ । म॒नुष्याः॑ । जी॒वन्ति॑ । सा । व्या॒नेनेति॑ वि – अ॒नेन॑ ।
म॒नुष्यान्॑ । या॒म् । पि॒तृभ्य॑ इति॑ पि॒तृ – भ्यः॑ । घ्नन्ति॑ । सा ।
अ॒पाने॑नेत्यप – अ॒नेन॑ । पि॒तृन् । यः । ए॒वम् । वे॒द ।
प॒शु॒मानिति॑ प॒शु-मान् । भव॑ति । अथ॑ । वै । ताम् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वे ।

इति॑ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । या॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ ।

प्र॒भ॒व॒न्ती॒रिति॑ प्र – भ॒व॒न्तीः॑ । प्र॒तीति॑ । आ॒भ॒व॒तीत्या॑ – भ॒व॒ति॑ ।

इति॑ । अ॒न्नम्॑ । वै । अ॒स्यै॑ । तत् । 8 (50)

1.7.2.3

पा॒ह्वा॒था इति॑ हो॒वा॒चौष॑धयो॒ वा अ॒स्या अ॒न्नमो॑षधयो॒ वै प्र॒जाः

प्र॒भ॒व॒न्तीः॑ प्र॒त्या भ॒व॒न्ति॒ य ए॒वं वै॒द॒ान्ना॒दो भ॒व॒त्यथ॒ वै ता॒मुपा॑ह्वा इति॑

हो॒वा॒च या॒ प्र॒जाः प॒राभ॒व॒न्ती-र॒नुगृ॑ह्णाति॒ प्र॒त्याभ॒व॒न्ती गृ॑ह्णातीति॑ प्र॒तिष्ठां॑

वा॒ अ॒स्यै॑ तदु॒पा॒ह्वा॒था इति॑ हो॒वा॒चे यं वा॒ अ॒स्यै॑ प्र॒तिष्ठे- [] 9

1.7.2.3 (Padam)

उ॒पेति॑ । अ॒ह्वा॒थाः॑ । इति॑ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । ओ॒ष॒धयः॑ । वै । अ॒स्याः॑ ।

अ॒न्नम्॑ । ओ॒ष॒धयः॑ । वै । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । प्र॒भ॒व॒न्ती॒रिति॑

प्र – भ॒व॒न्तीः॑ । प्र॒ति । ए॒ति । भ॒व॒न्ति॒ । यः । ए॒वम् । वे॒द ।

अ॒न्ना॒द इत्य॑न्न – अ॒दः । भ॒व॒ति॒ । अथ॑ । वै । ता॒म् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्वे॑ ।

इति॑ । ह॒ । उ॒वा॒च॒ । या॒ । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । प॒राभ॒व॒न्ती॒रिति॑

प॒रा – भ॒व॒न्तीः॑ । अ॒नुगृ॑ह्णातीत्य॒नु – गृ॑ह्णाति॑ । प्र॒तीति॑ ।

आ॒भ॒व॒न्ती॒रि॒त्या॑ – भ॒व॒न्तीः॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । इति॑ । प्र॒ति॒ष्ठा॒मि॒ति॑
प्र॒ति – स्था॒म् । वै । अ॒स्यै॑ । तत् । उ॒पे॒ति॑ । अ॒ह्वा॒थाः॑ । इति॑ । ह॒ ।
उ॒वा॒च॒ । इ॒य॒म् । वै । अ॒स्यै॑ । प्र॒ति॒ष्ठे॒ति॑ प्र॒ति – स्था॒ । 9 (50)

1.7.2.4

यं वै प्र॒जाः॑ प॒रा॒भ॒व॒न्ती॒रनु॑ गृ॒ह्णा॒ति॑ प्र॒त्या॒भ॒व॒न्ती॒ गृ॒ह्णा॒ति॑
य ए॒वं वै॒द प्र॒त्ये॒व ति॒ष्ठ॒त्यथ॑ वै ता॒मुपा॑ह्वा इति॑ हो॒वाच॑ यस्यै॑
नि॒क्र॒म॒णे घृ॒तं प्र॒जाः॑ सं॒जी॒व॒न्तीः॑ पि॒ब॒न्ती॒ति॑ छि॒न॒न्ति॑ सा न छि॒न॒न्ती॑(3)
इति॑ न छि॒न॒न्ती॒ति॑ हो॒वाच॑ प्र तु ज॒न॒य॒तीत्ये॑ष वा इ॒डा॒मुपा॑ह्वा इति॑
() हो॒वाच॑ वृ॒ष्टि॒र्वा इ॒डा वृ॒ष्ट्यै॑ वै नि॒क्र॒म॒णे घृ॒तं प्र॒जाः॑ सं॒जी॒व॒न्तीः॑
पि॒ब॒न्ति॑ य ए॒वं वै॒द प्रै॒व जा॒य॒तेऽन्ना॒दो भ॒व॒ति॑ ॥ 10

1.7.2.4 (Padam)

इ॒य॒म् । वै । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । प॒रा॒भ॒व॒न्ती॒रि॒ति॑ प॒रा – भ॒व॒न्तीः॑ ।
अ॒न्वि॒ति॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ । प्र॒ती॒ति॑ । आ॒भ॒व॒न्ती॒रि॒त्या॑ – भ॒व॒न्तीः॑ । गृ॒ह्णा॒ति॑ ।
यः । ए॒व॒म् । वे॒द । प्र॒ती॒ति॑ । ए॒व । ति॒ष्ठ॒ति॑ । अथ॑ । वै । ता॒म् ।

उ॒पेति॑ । अ॒ह्वे । इति॑ । ह । उ॒वाच॑ । य॒स्यै॑ । नि॒क्रम॑ण इति॑
 नि – क्र॒म॒णे । घृ॒तम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः । सं॒जीव॑न्तीरिति॑
 सं – जीव॑न्तीः । पिब॑न्ति । इति॑ । छि॒न॒न्ति । सा । न ।
 छि॒न॒न्ती(३) । इति॑ । न । छि॒न॒न्ति । इति॑ । ह । उ॒वाच॑ । प्रेति॑ । तु ।
 ज॒न॒य॒ति । इति॑ । ए॒षः । वै । इ॒डाम् । उ॒पेति॑ । अ॒ह्व॒थाः ।
 इति॑ () । ह । उ॒वाच॑ । वृ॒ष्टिः । वै । इ॒डा । वृ॒ष्ट्यै॑ । वै ।
 नि॒क्रम॑ण इति॑ नि – क्र॒म॒णे । घृ॒तम् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
 सं॒जीव॑न्तीरिति॑ सं – जीव॑न्तीः । पिब॑न्ति । यः । ए॒वम् । वेद॑ ।
 प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । अ॒न्नाद॑ इत्य॒न्न – अ॒दः । भ॒व॒ति ॥ 10 (70)
 (गौ॒र्वा-अ॒स्यै-तत्-प्र॒ति॒ष्ठा-ऽह्व॒था-इति॑-वि॒श्र॒तिश्च) (A2)

1.7.3.1

प॒रोक्षं॑ वा अ॒न्ये दे॒वा इ॒ज्यन्ते॑ प्र॒त्यक्ष॑म॒न्ये यद्य॑ज॒ते य ए॒व दे॒वाः
 प॒रोक्ष॑मि॒ज्यन्ते॑ ता॒ने॒व तद्य॑ज॒तिय॑द॒न्वाहा॑र्य-मा॒हर॑त्ये॒ते वै दे॒वाः प्र॒त्यक्षं॑
 यद् ब्रा॒ह्म॒णास्ता॒ने॒व तेन॑ प्री॒णात्य॑थो दक्षि॒णैवा॒स्यैषा॑ऽथो य॒ज्ञस्यै॒व
 छि॒द्रम॑पि दधा॒ति यद्वै य॒ज्ञस्य॑ कू॒रं यद्वि॒लिष्टं॑ तद॒न्वाहा॑र्ये॒णा – [] 11

1.7.3.1 (Padam)

परोक्षमिति परः – अक्षम् । वै । अन्ये । देवाः । इज्यन्ते ।
प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । अन्ये । यत् । यजते । ये । एव ।
देवाः । परोक्षमिति परः – अक्षम् । इज्यन्ते । तान् । एव । तत् ।
यजति । यत् । अन्वाहार्यमित्यनु – आहार्यम् । आहरतीत्या-हरति ।
एते । वै । देवाः । प्रत्यक्षमिति प्रति – अक्षम् । यत् । ब्राह्मणाः ।
तान् । एव । तेन । प्रीणाति । अथो इति । दक्षिणा । एव । अस्य ।
एषा । अथो इति । यज्ञस्य । एव । छिद्रम् । अपीति । दधाति ।
यत् । वै । यज्ञस्य । क्रूरम् । यत् । विलिष्टमिति वि – लिष्टम् ।
तत् । अन्वाहार्येणेत्यनु – आहार्येण । 11 (50)

1.7.3.2

ऽन्वाहरति तदन्वाहार्यस्या-न्वाहार्यत्वं देवदूता वा एते यदृत्विजो
यदन्वाहार्य-माहरति देवदूतानेव प्रीणातिप्रजापति देवेभ्यो यज्ञान्
व्यादिशत् स रिरिचानोऽमन्यत स एतमन्वाहार्य-मभक्त-मपश्यत् त
मात्मन्नधत्तस वा एष प्राजापत्यो यदन्वाहार्यो यस्यैवं विदुषोन्वाहार्य

आ॒ह्रि॒यते॑ सा॒क्षादे॒व प्र॒जाप॑तिमृ॒द्ध्नो॒त्य-परि॑मितो नि॒रुप्योऽपरि॑मितः

प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑ते- [] 12

1.7.3.2 (Padam)

अ॒न्वा॒हर॑तीत्यनु - आ॒हर॑ति । तत् । अ॒न्वा॒हार्य॑स्येत्यनु-आ॒हार्य॑स्य ।

अ॒न्वा॒हार्य॑त्वमित्यन्वा॒हार्य - त्वम् । दे॒वदू॒ता इति॑ दे॒व - दू॒ताः । वै ।

ए॒ते । यत् । ऋ॒त्विजः॑ । यत् । अ॒न्वा॒हार्य॑मित्यनु - आ॒हार्य॑म् ।

आ॒हर॑तीत्या - हर॑ति । दे॒वदू॒तानि॑ति दे॒व - दू॒तान् । ए॒व ।

प्री॒णाति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । दे॒वेभ्यः॑ । य॒ज्ञान् ।

व्यादि॑शदिति॑ वि - आदि॑शत् । सः । रि॒रि॒चानः॑ । अ॒मन्य॑त । सः ।

ए॒तम् । अ॒न्वा॒हार्य॑मित्यनु - आ॒हार्य॑म् । अ॒भक्त॑म् । अ॒पश्य॑त् । तम् ।

आ॒त्मन् । अ॒धत्त॑ । सः । वै । ए॒षः । प्रा॒जाप॑त्य इति॑ प्रा॒जा-प॒त्यः ।

यत् । अ॒न्वा॒हार्य॑ इत्यनु - आ॒हार्यः॑ । यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः॑ ।

अ॒न्वा॒हार्य॑ इत्यनु - आ॒हार्यः॑ । आ॒ह्रि॒यत॑ इत्या - ह्रि॒यते॑ ।

सा॒क्षादि॑ति स - अ॒क्षात् । ए॒व । प्र॒जाप॑तिमिति॑ प्र॒जा - प॒तिम् ।

ऋ॒द्ध्नो॒ति । अ॒परि॑मित इत्यपरि - मि॒तः । नि॒रुप्य॑ इति॑ निः-उ॒प्यः ।

अ॒परि॒मित॒ इत्य॑परि – मि॒तः । प्र॒जाप॑तिरिति प्र॒जा – प॒तिः ।

प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा – प॒तेः । 12 (50)

1.7.3.3

राप्त्यै॑ दे॒वा वै यद्य॒ज्ञेऽकु॑र्वत तद॒सुरा॑ अकुर्वत ते दे॒वा ए॒तं
प्रा॒जाप॑त्य-मन्वा॒हार्य॑-मप॒श्यन् तम॑न्वाहरन्त ततो॑ दे॒वा अभ॑वन्
परा॒सुरा॑ यस्यै॒वं वि॒दुषो॑ऽन्वा॒हार्य॑ आ॒ह्रिय॑ते भव॒त्यात्म॑ना परा॒स्य
भ्रातृ॑व्यो भवति य॒ज्ञेन॑ वा इ॒ष्टी प॒क्वेन॑ पू॒र्त्ति यस्यै॒वं वि॒दुषो॑ऽन्वा॒हार्य॑
आ॒ह्रिय॑ते स त्वे॒वेष्टा॑पू॒र्त्ति प्र॒जाप॑तेर्भा॒गोऽसी॑- [] 13

1.7.3.3 (Padam)

आप्त्यै॑ । दे॒वाः । वै । यत् । य॒ज्ञे । अकु॑र्वत । तत् । अ॒सुराः ।
अकु॑र्वत । ते । दे॒वाः । ए॒तम् । प्रा॒जाप॑त्यमिति प्रा॒जा – प॒त्यम् ।
अन्वा॒हार्य॑मित्यनु – आ॒हार्य॑म् । अप॒श्यन् । तम् ।
अन्वा॒हर॑न्तेत्यनु – आ॒हर॑न्त । ततः । दे॒वाः । अभ॑वन् । परेति॑ ।
अ॒सुराः । यस्य॑ । ए॒वम् । वि॒दुषः । अन्वा॒हार्य॑ इत्यनु – आ॒हार्यः ।
आ॒ह्रिय॑त इत्या॑ – ह्रिय॑ते । भवति॑ । आ॒त्मना॑ । परेति॑ । अ॒स्य ।

भ्रातृ॑व्यः । भ॒वति॑ । य॒ज्ञेन॑ । वै । इ॒ष्टी । प॒क्वेन॑ । पू॒र्त्ति । यस्य॑ ।
ए॒वम् । वि॒दुषः॑ । अ॒न्वाहा॑र्य इत्यनु – आ॒हा॒र्यः ।
आ॒हि॒यत॑ इत्या॑ – हि॒यते॑ । सः । तु । ए॒व । इ॒ष्टा॒पू॒र्त्तिती॑ष्ट – पू॒र्त्ति ।
प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा – प॑तेः । भा॒गः । अ॒सि । 13 (50)

1.7.3.4

त्या॑ह प्र॒जाप॑तिमे॒व भा॒ग॒धेये॑न॒ सम॑र्द्धय॒त्यूर्ज॑स्वान्
प॒य॒स्वानि॑त्याहोर्ज॑-मे॒वास्मि॑न् प॒यो द॑धाति प्रा॒णापा॑नौ मे॒ पाहि॑
स॒मा॒न॒व्या॒नौ मे॒ पा॒ही॒त्याहा॑- ऽऽशि॑षमे॒वैता॑मा शा॒स्ते ऽक्षि॑तो
ऽस्य॑क्षित्यै॒ त्वा मा मे॑ क्षे॒ष्टा अ॒मु॒त्रा॒मुष्मि॑न् लो॒क इत्या॑ह क्षी॒यते॑
वा अ॒मुष्मि॑न् लो॒के ऽन्न॑मि॒तः प्र॑दानं ह्य॒मुष्मि॑न् लो॒के ()
प्र॒जा उप॑जीवन्ति॒ यदे॒व- म॑भि॒मृ॒शत्य॑क्षि॒ति-मे॒वैन॑द्रमयति
नास्या॑मुष्मि॒न् लो॒के ऽन्नं॑ क्षी॒यते ॥ 14

1.7.3.4 (Padam)

इति॑ । आ॒ह । प्र॒जाप॑तिमि॒ति प्र॒जा – प॑तिम् । ए॒व । भा॒ग॒धेये॑नेति॑
भा॒ग – धे॑येन । स॒मि॒ति । अ॒र्द्धय॑ति । ऊ॒र्ज॑स्वान् । प॒य॒स्वान् ।

इति॑ । आ॒ह । ऊ॒र्ज॑म् । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । प॒यः॑ । द॒धा॒ति॑ ।

प्रा॒णा॒पा॒ना॒वि॒ति॑ प्रा॒ण – अ॒पा॒नौ॑ । मे॒ । पा॒हि॑ ।

स॒मा॒न॒व्या॒ना॒वि॒ति॑ स॒मा॒न – व्या॒नौ॑ । मे॒ । पा॒हि॑ । इति॑ । आ॒ह ।

आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व । ए॒ता॒म् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते॑ । अ॒क्षि॒तः॑ ।

अ॒सि॑ । अ॒क्षि॒त्यै॑ । त्वा॒ । मा॒ । मे॒ । क्षे॒ष्टाः॑ । अ॒मु॒त्र॑ । अ॒मु॒ष्मि॒न् ।

लो॒के॑ । इति॑ । आ॒ह । क्षी॑यते । वै । अ॒मु॒ष्मि॒न् । लो॒के॑ । अ॒न्न॑म् ।

इ॒तः॑ प्र॒दा॒न॒मि॒ती॒तः॑ – प्र॒दा॒न॒म् । हि॒ । अ॒मु॒ष्मि॒न् । लो॒के॑ () ।

प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । उ॒प॒जी॒व॒न्ती॒त्यु॒प – जी॒व॒न्ति॑ । यत् । ए॒व॒म् ।

अ॒भि॒मृ॒श॒ती॒त्य॒भि॑ – मृ॒श॒ति॑ । अ॒क्षि॒ति॒म् । ए॒व । ए॒न॒त् । ग॒म॒य॒ति॑ ।

न । अ॒स्य॑ । अ॒मु॒ष्मि॒न् । लो॒के॑ । अ॒न्न॑म् । क्षी॑यते ॥ 14 (65)

(अ॒न्वा॒हा॒र्ये॒ण – प्र॒जा॒प॒ते – र॒सि – ह्य॒मु॒ष्मि॒न् लो॒के – पञ्च॑द॒श च॑) (A3)

1.7.4.1

ब॒र्हि॒षोऽहं॑ दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ प्र॒जा॒वा॒न् भू॒या॒स॒मि॒त्या॒ह ब॒र्हि॒षा॒ वै

प्र॒जा॒प॒तिः॑ प्र॒जा अ॒सृ॒ज॒त ते॒नै॒व प्र॒जाः॑ सृ॒ज॒ते न॒रा॒श॑

स॒स्या॒हं दे॒व॒य॒ज्य॒या॑ प॒शु॒मा॒न् भू॒या॒स॒मि॒त्या॒ह न॒रा॒श॑से॒न वै

प्रजापतिः पशूनसृजत तेनैव पशून् सृजतेऽग्नेः स्विष्टकृतोऽहं
 देवयज्ययाऽऽयुष्मान् यज्ञेन प्रतिष्ठां गमेयमित्याहाऽऽयुरेवात्मन्
 धत्ते प्रति यज्ञेन तिष्ठति दर्शपूर्णमासयो – [] 15

1.7.4.1 (Padam)

बर्हिषः । अहम् । देवयज्ययेति देव – यज्यया ॥ प्रजावानिति
 प्रजा – वान् । भूयासम् । इति । आह । बर्हिषा ॥ वै । प्रजापतिरिति
 प्रजा – पतिः । प्रजा इति प्र – जाः । असृजत । तेन । एव ।
 प्रजा इति प्र – जाः । सृजते । नराशंसस्य । अहम् ।
 देवयज्ययेति देव – यज्यया ॥ पशुमानिति पशु – मान् । भूयासम् ।
 इति । आह । नराशंसेन । वै । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः ।
 पशून् । असृजत । तेन । एव । पशून् । सृजते । अग्नेः ।
 स्विष्टकृत इति स्विष्ट – कृतः । अहम् । देवयज्ययेति देव – यज्यया ॥
 आयुष्मान् । यज्ञेन । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् । गमेयम् । इति ।
 आह । आयुः । एव । आत्मन् । धत्ते । प्रतीति । यज्ञेन । तिष्ठति ।
 दर्शपूर्णमासयोरिति दर्श – पूर्णमासयोः । 15 (50)

1.7.4.2

वै दे॒वा उ॒ज्जि॒ति-म॒नू॒द॒ज॒यन् द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्या-म॒सु॒रा॒न॒पा-
नु॒द॒न्ता॒ग्ने-र॒ह॒मु॒ज्जि॒ति-म॒नू॒ज्जे॒ष-मि॒त्या॒ह द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सयो॑रे॒व
दे॒वता॑नां य॒ज॒मा॒न उ॒ज्जि॒ति॒म॒नू॒ज्ज॒यति॑ द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्यां भ्रा॑तृ॒व्या॒न॒प
नु॒द॒ते वा॒ज॒वती॑भ्यां व्यू॒ह॒त्य॒न्नं वै वा॒जोऽ॒न्नमे॒वाव रु॒न्धे द्वा॒भ्यां
प्र॒ति॒ष्ठी॒त्यै॒यो वै य॒ज्ञस्य॑ द्वौ दो॒हौ वि॒द्वान् य॒जत॑ उ॒भय॑त - [] 16

1.7.4.2 (Padam)

वै । दे॒वाः । उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् - जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् ।
द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्यामि॑ति द॒र्.श॒-पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्याम् । अ॒सु॒रा॒न् । अ॒पे॒ति ।
अ॒नु॒द॒न्त । अ॒ग्नेः । अ॒हम् । उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् - जि॒तिम् । अ॒नु ।
उ॒दि॒ति । जे॒षम् । इति॑ । आ॒ह । द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सयो॑रि॒ति
द॒र्.श॒-पू॒र्ण॒मा॒सयोः॑ । ए॒व । दे॒वता॑नाम् । य॒ज॒मा॒नः ।
उ॒ज्जि॒ति॒मि॒त्युत् - जि॒तिम् । अ॒नु । उ॒दि॒ति । ज॒य॒ति ।
द॒र्.श॒पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्यामि॑ति द॒र्.श॒-पू॒र्ण॒मा॒सा॒भ्याम् । भ्रा॑तृ॒व्या॒न् ।
अ॒पे॒ति । नु॒द॒ते । वा॒ज॒वती॑भ्यामि॒ति वा॒ज - व॒ती॒भ्याम् । वी॒ति ।

ऊ॒ह॒ति॒ । अ॒न्नम् । वै । वा॒जः । अ॒न्नम् । ए॒व । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे ।
द्वा॒भ्याम् । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॒ प्र॒ति – स्थि॒त्यै । यः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । द्वौ ।
दो॒हौ । वि॒द्वान् । य॒ज॒ते । उ॒भय॑तः । 16 (50)

1.7.4.3

ए॒व य॒ज्ञं दु॒हे पु॒रस्ता॑च्चो॒परि॑ष्ठाच्चै॒ष वा अ॒न्यो य॒ज्ञस्य॑ दो॒ह
इ॒डाया॑म॒न्यो य॒र्.हि॑ हो॒ता य॒ज॒मान॑स्य॒ नाम गृ॑ह्णी॒यात् त॒र्.हि॑ ब्रू॒यादे॑मा
अ॒ग्नन्ना॑शि॒षो दो॒हका॑मा इति॒ सञ्स्तु॑ता ए॒व दे॒वता॑ दु॒हेऽथो॑ उ॒भय॑त
ए॒व य॒ज्ञं दु॒हे पु॒रस्ता॑-च्चो॒परि॑ष्ठा-च्च॒रोहि॑तेन॒ त्वाऽग्नि॑र्दे॒वता॑
ग॒मय॑त्वित्या॒हैते॑ वै दे॒वाश्चा – [] 17

1.7.4.3 (Padam)

ए॒व । य॒ज्ञम् । दु॒हे । पु॒रस्ता॑त् । च । उ॒परि॑ष्ठात् । च । ए॒षः । वै ।
अ॒न्यः । य॒ज्ञस्य॑ । दो॒हः । इ॒डाया॑म् । अ॒न्यः । य॒र्.हि॑ । हो॒ता ।
य॒ज॒मान॑स्य॒ नाम । गृ॑ह्णी॒यात् । त॒र्.हि॑ । ब्रू॒यात् । ए॒ति । इ॒माः ।
अ॒ग्नन् । आ॒शिष॑ इत्या – शि॒षः । दो॒हका॑मा इति॒ दो॒ह – का॒माः ।
इति॑ । सञ्स्तु॑ता इति॒ सं – स्तु॑ताः । ए॒व । दे॒वताः॑ । दु॒हे ।

अथो॑ इति॑ । उ॒भय॑तः । ए॒व । य॒ज्ञम् । दु॒हे । पु॒रस्ता॑त् । च ।
उ॒परि॑ष्ठात् । च । रोहि॑तेन । त्वा । अ॒ग्निः । दे॒वता॑म् । ग॒मय॑तु । इति॑ ।
आ॒ह । ए॒ते । वै । दे॒वाश्वा॑ इति॑ दे॒व – अ॒श्वाः । 17 (50)

1.7.4.4

यज॑मानः प्र॒स्तरो॑ यदे॒तैः प्र॒स्तरं॑ प्र॒हर॑ति दे॒वाश्चै॑रे॒व यज॑मानः
सु॒वर्गं॑ लो॒कं ग॑मयति॒ वि ते॑ मु॒ञ्चामि॑ र॒शना॑ वि र॒श्मीनि॑त्याहैष॒ वा
अ॒ग्नेर्वि॑मो॒कस्ते॑ – नै॒वैनं॑ वि॒मुञ्च॑ति॒ विष्णोः॑ शँ॒यो॒रहं॑ दे॒वय॑ज्यया
य॒ज्ञेन॑ प्र॒तिष्ठां॑ ग॒मेय॑मित्या॒हय॑ज्ञो॒ वै वि॒ष्णुर्य॑ज्ञ ए॒वान्त॑तः प्र॒ति॒तिष्ठ॑ति
सोम॑स्याहं॒ दे॒वय॑ज्यया॒ सुरे॑ता – [] 18

1.7.4.4 (Padam)

यज॑मानः । प्र॒स्तर॑ इति॑ प्र – स्त॒रः । यत् । ए॒तैः । प्र॒स्तर॑मिति॒
प्र – स्त॒रम् । प्र॒हर॑तीति॒ प्र – हर॑ति । दे॒वाश्चै॑रिति॒ दे॒व – अ॒श्चैः ।
ए॒व । यज॑मानम् । सु॒वर्ग॑मिति॒ सु॒वः – गम् । लो॒कम् । ग॒मय॑ति ।
वी॒ति । ते । मु॒ञ्चामि॑ । र॒शनाः॑ । वी॒ति । र॒श्मीन् । इति॑ । आ॒ह ।
ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । वि॒मो॒क इति॑ वि – मो॒कः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् ।

वी॒ति॑ । मु॒ञ्च॒ति॑ । वि॒ष्णोः॑ । शँ॒योरि॑ति शं – योः । अ॒हम् ।
 दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व – य॒ज्यया॑ । य॒ज्ञेन॑ । प्र॒तिष्ठा॑मि॒ति॑ प्र॒ति – स्था॒म् ।
 ग॒मेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । य॒ज्ञः । वै । वि॒ष्णुः । य॒ज्ञे । ए॒व । अ॒न्ततः॑ ।
 प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । सोम॑स्य । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति दे॒व – य॒ज्यया॑ ।
 सु॒रेता॑ इति॑ सु – रेताः॑ । 18 (50)

1.7.4.5

रेतो॑ धि॒षीये॑त्या॒ह सोमो॑ वै रे॒तोधा॑स्तेनै॒व रे॒त आ॒त्मन् ध॑त्ते॒ त्वष्टु॑र॒हं
 दे॒वय॒ज्यया॑ प॒शूना॑ रूपं पु॒षेय॑मि॒त्याह॑ त्वष्टा॒ वै प॒शूनां॑ मि॒थुना॑ना॒
 रू॒पकृ॑त्तेनै॒व प॒शूना॑ रू॒पमा॒त्मन् ध॑त्ते दे॒वानां॑ प॒त्नीर॑ग्नि गृ॒हप॑ति
 र्य॒ज्ञस्य॑ मि॒थुनं॑ तयो॒रहं॑ दे॒वय॒ज्यया॑ मि॒थुने॑न प्र॒भूया॑स॒मित्या॑है –
 तस्मा॑द्वै मि॒थुना॑त् प्र॒जाप॑ति मि॒थुने॑न – [] 19

1.7.4.5 (Padam)

रे॒तः । धि॒षीय॑ । इति॑ । आ॒ह । सोमः॑ । वै । रे॒तोधा॑ इति॑ रे॒तः – धाः ।
 तेन॑ । ए॒व । रे॒तः । आ॒त्मन् । ध॑त्ते । त्वष्टुः॑ । अ॒हम् । दे॒वय॒ज्यये॑ति
 दे॒व – य॒ज्यया॑ । प॒शूना॑म् । रू॒पम् । पु॒षेय॑म् । इति॑ । आ॒ह । त्वष्टा॑ ।

वै । प॒शूनाम् । मि॒थुना॑नाम् । रू॒पकृ॑दिति॑ रू॒प – कृ॑त् । तेन॑ । ए॒व ।
 प॒शूनाम् । रू॒पम् । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । दे॒वाना॑म् । प॒त्नीः । अ॒ग्निः ।
 गृ॒हप॑तिरिति॑ गृ॒ह – प॒तिः । य॒ज्ञस्य॑ । मि॒थुन॑म् । तयोः॑ । अ॒हम् ।
 दे॒वय॑ज्ययेति॑ दे॒व – य॒ज्यया॑ । मि॒थुने॑न । प्रेति॑ । भू॒या॒सम् । इति॑ ।
 आ॒ह । ए॒तस्मा॑त् । वै । मि॒थुना॑त् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा – प॒तिः ।
 मि॒थुने॑न । 19 (50)

1.7.4.6

प्रा॒जाय॑त तस्मा॑दे॒व य॑ज॒मानो॑ मि॒थुने॑न प्र॒जाय॑तेवे॒दोऽसि॑ वि॒त्तिर॑सि
 वि॒देये॑त्याह वे॒देन॑ वै दे॒वा अ॑सु॒राणां॑ वि॒त्तं वे॑द्यमविन्दन्त॒ तद्वे॒दस्य॑
 वे॒दत्वं य॑द्यद्भ्रातृ॒व्यस्या॑भि॒द्ध्याये॑त् तस्य॑ ना॒म गृ॑ह्णीयात् तदे॒वास्य॑
 सर्वं॑ वृ॒द्धे घृ॑तवन्तं कु॒लायि॑न् रा॒यस्पोष॑न् स॒हस्रि॑णं वे॒दो द॑दातु
 वा॒जिन॑मित्याह प्रस॒हस्रं॑ प॒शूना॑प्नोत्या () स्य॑ प्र॒जायां॑ वा॒जी
 जा॒यते॑ य ए॒वं वे॑द ॥ 20

1.7.4.6 (Padam)

प्रेति॑ । अजा॒यत॑ । तस्मा॑त् । ए॒व । यज॑मानः । मि॒थु॒नेन॑ । प्रेति॑ । जा॒यते॑ ।
वेदः॑ । अ॒सि । वि॒त्तिः॑ । अ॒सि । वि॒देय॑ । इति॑ । आ॒ह । वे॒देन॑ । वै ।
दे॒वाः । अ॒सुरा॑णाम् । वि॒त्तम् । वे॒द्यम् । अ॒वि॒न्दन्त॑ ।
तत् । वे॒दस्य॑ । वे॒दत्व॑मिति वेद – त्वम् । यद्य॑दिति यत् – यत् ।
भ्रातृ॑व्यस्य । अ॒भि॒द्॒ध्याये॑दित्य॒भि॒-ध्याये॑त् । तस्य॑ । नाम॑ । गृ॒ह्णी॒यात् ।
तत् । ए॒व । अ॒स्य । सर्व॑म् । वृ॒द्धे । घृ॒तव॑न्तमिति घृ॒त – व॑न्तम् ।
कु॒ला॒यिन॑म् । रा॒यः । पोष॑म् । स॒हस्रि॑णम् । वे॒दः । द॒दातु॑ ।
वा॒जिन॑म् । इति॑ । आ॒ह । प्रेति॑ । स॒हस्र॑म् । प॒शून् । आ॒प्नो॒ति () ।
एति॑ । अ॒स्य । प्र॒जाया॑मिति प्र – जा॒याम् । वा॒जी । जा॒यते॑ । यः ।
ए॒वम् । वे॒द ॥ 20 (58)

(दर्॒श॒पू॒र्ण॒मा॒सयो॑-रु॒भय॑तो-दे॒वाश्वाः॑-सु॒रेताः॑-प्र॒जाप॑तिर्मि॒थु॒नेना॑-
ऽऽप्नो॒त्य-ष्टौ॑ च) (A4)

1.7.5.1

ध्रु॒वां वै॑ रि॒च्य॒मा॒नां॑ य॒ज्ञोऽनु॑ रि॒च्य॒ते॒ य॒ज्ञं॑ य॒ज॒मा॒नो॒ यज॑मा॒नं॒ प्र॒जा
ध्रु॒वा॒मा॒प्या॒य॒मा॒नां॑ य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॒य॒ते॒ य॒ज्ञं॑ य॒ज॒मा॒नो॒ यज॑मा॒नं॒ प्र॒जा
आ॒प्या॒य॒तां॑ ध्रु॒वा घृ॒ते॒ने॒त्या॒ह॑ ध्रु॒वा॒मे॒वाऽऽप्या॑य॒ति॒-ता॒मा॒प्या॑य॒मा॒नां
य॒ज्ञोऽन्वा॑ प्या॒य॒ते॒ य॒ज्ञं॑ य॒ज॒मा॒नो॒ यज॑मा॒नं॒ प्र॒जाः॑ प्र॒जा॒प॒ते॒ वि॒भान्ना॑म
लो॒क॒स्तस्मि॑स्त्वा द॒धामि॑ स॒ह॒ यज॑मा॒ने॒ने॒त्या॑ – [] 21

1.7.5.1 (Padam)

ध्रु॒वा॒म् । वै॑ । रि॒च्य॒मा॒ना॒म् । य॒ज्ञः॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । रि॒च्य॒ते॒ । य॒ज्ञ॒म् ।
यज॑मा॒नः॑ । यज॑मा॒न॒म् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । ध्रु॒वा॒म् ।
आ॒प्या॒य॒मा॒ना॒मि॒त्या॑ – प्या॒य॒मा॒ना॒म् । य॒ज्ञः॑ । अ॒नु॑ । ए॒ति॑ । प्या॒य॒ते॒ ।
य॒ज्ञ॒म् । यज॑मा॒नः॑ । यज॑मा॒न॒म् । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः॑ । ए॒ति॑ ।
प्या॒य॒ता॒म् । ध्रु॒वा । घृ॒ते॒न॑ । इति॑ । आ॒ह॑ । ध्रु॒वा॒म् । ए॒व॑ । ए॒ति॑ ।
प्या॒य॒य॒ति॑ । ता॒म् । आ॒प्या॒य॒मा॒ना॒मि॒त्या॑ – प्या॒य॒मा॒ना॒म् । य॒ज्ञः॑ ।

अनु॑ । ए॒ति । प्या॒य॒ते । य॒ज्ञम् । यज॑मानः । यज॑मानम् । प्र॒जा इति॑
प्र – जाः । प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा – प॒तेः । वि॒भानि॑ति वि – भान् । नाम॑ ।
लो॒कः । तस्मि॑न् । त्वा । द॒धा॒मि । स॒ह । यज॑मानेन । इति॑ । 21 (50)

1.7.5.2

हा॒यं वै प्र॒जाप॑ते वि॒भान्ना॑म लो॒कस्तस्मि॑न्ने॒वैनं॑ दधाति स॒ह यज॑मानेन
रि॒च्य॒त इ॒व वा ए॒तद्य॑ज॒तेय॑द्यज॒मानभा॑गं प्रा॒श्ना॒त्या॒त्मान॑मे॒व
प्री॑णा॒त्ये॒तावा॑न् वै य॒ज्ञो या॑वान् यज॑मानभा॒गो य॒ज्ञो यज॑मानो
यद्य॑ज॒मानभा॑गं प्रा॒श्नाति॑ य॒ज्ञ ए॒व य॒ज्ञं प्र॑तिष्ठापयत्ये॒तद्वै सू॒यव॑स॒ꣳ
सो॒द॒कं यद् ब॒र्हि॒श्चाऽऽप॑श्चै॒तद् – [] 22

1.7.5.2 (Padam)

आ॒ह । अ॒यम् । वै । प्र॒जाप॑तेरिति॑ प्र॒जा – प॒तेः । वि॒भानि॑ति
वि – भान् । नाम॑ । लो॒कः । तस्मि॑न् । ए॒व । ए॒नम् । द॒धा॒ति ।
स॒ह । यज॑मानेन । रि॒च्य॒ते । इ॒व । वै । ए॒तत् । यत् । यज॑ते । यत् ।
य॒ज॒मा॒नभा॑गमिति॑ यज॑मान – भा॒गम् । प्रा॒श्ना॒तीति॑ प्र – अ॒श्नाति॑ ।
आ॒त्मा॒नम् । ए॒व । प्री॑णा॒ति । ए॒तावा॑न् । वै । य॒ज्ञः । या॑वान् ।

यज॑मान॒भाग॑ इति॑ यज॑मान – भा॒गः । य॒ज्ञः । यज॑मानः । यत् ।
यज॑मान॒भागमि॑ति यज॑मान – भा॒गम् । प्रा॒श्नाती॑ति प्र – अ॒श्नाति॑ ।
य॒ज्ञे । ए॒व । य॒ज्ञम् । प्र॒तीति॑ । स्था॒पय॑ति । ए॒तत् । वै ।
सू॒यव॑स॒मिति॑ सू – यव॑सम् । सोद॑क॒मिति॑ स – उ॒दक॑म् । यत् ।
ब॒र्हिः । च॒ । आ॒पः । च॒ । ए॒तत् । 22 (50)

1.7.5.3

यज॑मानस्याऽऽय॑तनं॒ य॒द्वेदि॑र्यत् पूर्ण॑पात्रमन्तर्वेदि॑ नि॒नय॑ति स्व
ए॒वाऽऽय॑तने सू॒यव॑स॒ सोद॑कं कुरुते॒ सद॑सि सन्मे॑ भू॒या
इत्या॑हाऽऽपो॒ वै य॒ज्ञ आपो॑ऽमृतं॒ य॒ज्ञमे॒वामृ॑त-मा॒त्मन् ध॑त्ते सर्वा॑णि
वै भू॒तानि॑ व्र॒तमु॑पयन्त॒मनू॑प यन्ति॒ प्राच्यां॑ दि॒शि दे॒वा ऋ॒त्विजो॑
मा॒र्जय॑न्ता॒मित्या॑हैष॒ वै द॑र्शपूर्ण॑मा॒सयो॑रवभृ॒थो – [] 23

1.7.5.3 (Padam)

यज॑मानस्य । आ॒यत॑न॒मित्या॑ – यत॑नम् । यत् । वेदिः॑ । यत् ।
पूर्ण॑पात्रमि॑ति पूर्ण – पा॒त्रम् । अ॒न्तर्वे॑दीत्यन्तः – वे॒दि ।
नि॒नय॑तीति॑ नि – नय॑ति । स्वे । ए॒व । आ॒यत॑न॒ इत्या॑ – यत॑ने ।

सू॒यव॑स॒मिति॑ सु – यव॑सम् । सोद॑क॒मिति॑ स – उद॑कम् । कु॒रुते॑ ।
 सत् । अ॒सि । सत् । मे । भू॒याः । इति॑ । आ॒ह । आपः॑ । वै । य॒ज्ञः ।
 आपः॑ । अ॒मृत॑म् । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒मृत॑म् । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । सर्वा॑णि ।
 वै । भू॒तानि॑ । व्र॒तम् । उ॒पय॑न्त॒मित्यु॑प – य॒न्तम् । अनु॑ । उ॒पेति॑ । य॒न्ति ।
 प्रा॒च्याम् । दि॒शि । दे॒वाः । ऋ॒त्विजः॑ । मा॒र्जय॑न्ताम् । इति॑ । आ॒ह ।
 ए॒षः । वै । द॒र्श॒पूर्ण॑मा॒सयो॑रिति द॒र्श – पूर्ण॑मा॒सयोः॑ ।

अ॒वभृ॑थ इत्य॒व – भृ॑थः । 23 (50)

1.7.5.4

यान्ये॒वैनं॑ भू॒तानि॑ व्र॒तमु॑पय॒न्त-म॑नू॒पय॑न्ति तैरे॒व स॒हाव॑भृ॒थम॑वैति
 विष्णु॑मु॒खा वै दे॒वाः छ॒न्दो॑भि॒रिमा॑न् ँलो॒का-न॑न॒पज॑य्यम॒भ्यज॑यन् ।
 यद्विष्णु॑क्र॒मान् क्र॑मते विष्णु॑रे॒व भू॒त्वा य॑ज॒मानः॑ छ॒न्दो॑भि॒रिमा॑न्-
 ँलो॒का-न॑न॒पज॑य्यम॒भि ज॑यति विष्णोः॑ क्र॒मोऽस्य॑भि॒माति॑हेत्या॒ह गाय॑त्री
 वै पृ॒थि॒वी त्रै॒ष्टुभ॑म॒न्तरि॑क्षं जा॒गती॒द्यौरा॑नुष्टु॒भीर्दि॑शः छ॒न्दो॑भि॒रेवे॑मान्-
 ँलो॒कान् य॑थापूर्वम॒भि ज॑यति ॥ 24

1.7.5.4 (Padam)

यानि॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । भू॒तानि॑ । व्र॒तम् । उ॒प॒य॒न्त॒मित्यु॑प – य॒न्त॒म् ।
अ॒नू॒प॒य॒न्तीत्य॑नु – उ॒प॒य॒न्ति॑ । तैः । ए॒व । स॒ह ।
अ॒व॒भृ॒थ॒मित्य॑व – भृ॒थम् । अ॒वेति॑ । ए॒ति । वि॒ष्णु॑मु॒खा इति॑
वि॒ष्णु॑ – मु॒खाः । वै । दे॒वाः । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः – भिः॑ । इ॒मान् ।
लो॒कान् । अ॒न॒प॒ज॒य्य॒मित्य॑न॒प – ज॒य्यम् । अ॒भीति॑ । अ॒ज॒य॒न् । यत् ।
वि॒ष्णु॑क्र॒मानि॑ति वि॒ष्णु॑ – क्र॒मान् । क्र॒म॒ते । वि॒ष्णुः॑ । ए॒व । भू॒त्वा ।
य॒ज॒मा॒नः । छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः – भिः॑ । इ॒मान् । लो॒कान् ।
अ॒न॒प॒ज॒य्य॒मित्य॑न॒प – ज॒य्यम् । अ॒भीति॑ । ज॒य॒ति । वि॒ष्णोः॑ । क्र॒मः ।
अ॒सि । अ॒भि॒मा॒ति॒हेत्य॑भि॒मा॒ति – हा । इति॑ । आ॒ह । गा॒य॒त्री ।
वै । पृ॒थि॒वी । त्रै॒ष्टु॒भम् । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । जा॒ग॒ती । द्यौः ।
आ॒नु॒ष्टु॒भी॒रित्या॑नु – स्तु॒भीः । दि॒शः () ।
छ॒न्दो॑भि॒रिति॑ छ॒न्दः – भिः॑ । ए॒व । इ॒मान् । लो॒कान् ।
य॒था॒पूर्व॑मि॒ति यथा॑ – पू॒र्वम् । अ॒भीति॑ । ज॒य॒ति ॥ 24 (57)
(य॒ज॒मा॒ने॒नेति॑ – चै॒ तद॑ – व॒भृ॒थो – दि॒शः – स॒प्त च॑) (A5)

1.7.6.1

अ॒गन्म॑ सु॒वः सु॒व॒र॒गन्मे॑त्या॒ह सु॒व॒र्गमे॒व लो॒कमे॑ति॒संदृ॑श॒स्ते
मा छि॒त्सि॒ यत्ते॑ तप॒स्तस्मै॑ ते॒ मा वृ॒क्षी॑त्या॒हय॑था॒यजु॑रे॒वैत॑त् सु॒भूर॑सि
श्रेष्ठो॑ र॒श्मीना॑मा॒युर्द्धा॑ अ॒स्यायु॑र्मे॒ धेही॑त्या॒हाऽऽशि॑षमे॒वैता॑मा शा॒स्ते
प्र वा ए॒षोऽस्मा॑न् लो॒काच्च॑व॒ते यो – [] 25

1.7.6.1 (Padam)

अ॒गन्म॑ । सु॒वः । सु॒वः । अ॒गन्म॑ । इति॑ । आ॒ह । सु॒व॒र्गमि॑ति
सु॒वः – गम् । ए॒व । लो॒कम् । ए॒ति । सं॒दृ॒श इति॑ सं – दृ॒शः । ते ।
मा । छि॒त्सि॒ । यत् । ते । तपः॑ । तस्मै॑ । ते । मा । ए॒ति । वृ॒क्षि॒ ।
इति॑ । आ॒ह । य॒था॒यजु॑रिति॑ यथा – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । सु॒भूरि॑ति
सु– भूः । अ॒सि॒ । श्रेष्ठः॑ । र॒श्मीना॑म् । आ॒यु॒र्द्धा इत्या॑युः – धाः ।
अ॒सि॒ । आ॒युः । मे॒ । धे॒हि॒ । इति॑ । आ॒ह । आ॒शि॒षमि॑त्या–शि॒षम् ।
ए॒व । ए॒ताम् । ए॒ति । शा॒स्ते । प्रेति॑ । वै । ए॒षः । अ॒स्मात् ।
लो॒कात् । च्य॒व॒ते । यः । 25 (50)

1.7.6.2

विष्णु॑क्र॒मान् क्र॑म॒ते सु॒वर्गा॑य हि लो॒काय॑ विष्णु॑क्र॒माः क्र॑म्यन्ते॑
ब्र॒ह्मवा॑दिनो॑ वदन्ति॑ स॒त्वै विष्णु॑क्र॒मान् क्र॑मे॒त य इ॒मान् लो॒कान्
भ्रातृ॑व्यस्य स॒विद्य॑ पुन॒रिमं॑ लो॒कं प्र॑त्य॒वरो॑हे॒दित्ये॑ष वा अ॒स्य लो॒कस्य॑
प्र॒त्यव॑रो॒हो यदा॑हे॒दम॒हम॒मुं भ्रातृ॑व्यमा॒भ्यो दिग्भ्यो॑ऽस्यै दि॒व इती॒माने॒व
लो॒कान् भ्रातृ॑व्यस्य स॒विद्य॑ पुन॒रिमं॑ लो॒कं प्र॑त्य॒वरो॑हति॒ सं – [] 26

1.7.6.2 (Padam)

विष्णु॑क्र॒मानि॑ति विष्णु – क्र॒मान् । क्र॑म॒ते । सु॒वर्गा॑येति॑ सु॒वः-गा॑य ।
हि । लो॒काय॑ । विष्णु॑क्र॒मा इति॑ विष्णु – क्र॒माः । क्र॑म्यन्ते॑ ।
ब्र॒ह्मवा॑दिन॒ इति॑ ब्र॒ह्म – वा॑दिनः । वद॒न्ति । सः । तु । वै ।
विष्णु॑क्र॒मानि॑ति विष्णु – क्र॒मान् । क्र॑मे॒त । यः । इ॒मान् । लो॒कान् ।
भ्रातृ॑व्यस्य । स॒म्वि॑द्येति॑ सं – वि॒द्य । पुनः॑ । इ॒मम् । लो॒कम् ।
प्र॒त्यव॑रो॒हेदि॑ति॒ प्रति॑ – अ॒वरो॑हे॒त् । इति॑ । ए॒षः । वै । अ॒स्य ।
लो॒कस्य॑ । प्र॒त्यव॑रो॒ह इति॑ प्रति॑ – अ॒वरो॑हः । यत् । आ॒ह । इ॒दम् ।
अ॒हम् । अ॒मुम् । भ्रातृ॑व्यम् । आ॒भ्यः । दिग्भ्य॑ इति॑ दिक् – भ्यः ।

अ॒स्यै॑ । दि॒वः । इति॑ । इ॒मान् । ए॒व । लो॒कान् । भ्रातृ॑व्यस्य ।

स॒म्वि॑द्येति सं – वि॒द्य । पुनः॑ । इ॒मम् । लो॒कम् ।

प्र॒त्यव॑रोहतीति प्रति – अ॒वरो॑हति । स॒मिति॑ । 26 (50)

1.7.6.3

ज्योति॑षाऽभू॒वमि॑त्याहास्मिन्ने॒व लो॒के प्र॒ति तिष्ठ॑त्यै – न्द्रीमा॒वृत॑म॒न्वाव॑र्त
इत्या॑हासौ वा आ॒दित्य॑ इन्द्र॒स्तस्यै॑वाऽऽवृ॒तम॑नु॒ पर्या॑वर्तते दक्षि॒णा
पर्या॑वर्तते स्वमे॒व वी॒र्य॑मनु॒ पर्या॑वर्तते तस्मा॒द् दक्षि॑णोऽर्द्ध आ॒त्मनो॑
वी॒र्या॑वत्तरोऽथो आ॒दित्य॑स्यै॒वाऽऽवृ॒तम॑नु॒ पर्या॑वर्तते स॒महं॑ प्र॒जया॑
सं मया॑ प्र॒जेत्या॑हाऽऽशि॒ष – [] 27

1.7.6.3 (Padam)

ज्योति॑षा । अ॒भू॒वम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒स्मिन् । ए॒व । लो॒के ।
प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ति । ऐ॒न्द्रीम् । आ॒वृत॑मित्या॑ – वृ॒तम् । अ॒न्वाव॑र्त
इत्य॑नु – आ॒वर्ते॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒सौ । वै । आ॒दित्यः॑ । इन्द्रः॑ ।
तस्य॑ । ए॒व । आ॒वृत॑मित्या॑ – वृ॒तम् । अ॒न्विति॑ । पर्या॑वर्तत इति॑
परि – आ॒वर्तते॑ । दक्षि॑णा । पर्या॑वर्तत इति॑ परि – आ॒वर्तते॑ । स्वम् ।

ए॒व । वी॒र्य॑म् । अ॒न्वि॒ति॑ । प॒र्या॑व॒र्त॒त इति॑ परि – आ॒व॒र्त॒ते ।
तस्मा॑त् । दक्षि॑णः । अ॒र्धः॑ । आ॒त्म॒नः॑ । वी॒र्या॑व॒त्तर॑ इति॑
वी॒र्या॑व॒त् – त॒रः॑ । अथो॑ इति॑ । आ॒दि॒त्य॒स्य॑ । ए॒व ।
आ॒वृ॒त॒मि॒त्या॑ – वृ॒त॒म् । अ॒न्वि॒ति॑ । प॒र्या॑व॒र्त॒त इति॑ परि – आ॒व॒र्त॒ते ।
स॒मि॒ति॑ । अ॒ह॒म् । प्र॒ज॒ये॒ति॑ प्र – ज॒या॑ । स॒मि॒ति॑ । म॒या॑ ।
प्र॒जे॒ति॑ प्र – जा । इति॑ । आ॒ह॒ । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । 27 (50)

1.7.6.4

मे॒वै॒ता॒मा॑ शा॒स्ते॒ समि॑द्धो अ॒ग्ने मे॑ दी॒दि॒हि॑ स॒मे॒द्धा॑ ते॒ अ॒ग्ने
दी॒द्या॒स॒मि॒त्या॑ह॒ यथा॑ य॒जु॒रे॒वै॒त॒द्व॒सु॒मा॒न् य॒ज्ञो व॑सी॒यान्-भू॒या॒स॒मि॒त्या॑हा
ऽऽशि॑ष॒मे॒वै॒ता॒मा॑ शा॒स्ते॒ बहु॑ वै गा॒र्ह॒प॒त्य॒स्या॒न्ते॑ मि॒श्र॒मि॒व च॑र्य॒त
आ॒ग्नि॒पा॒व॒मा॒नी॒भ्यां॑ गा॒र्ह॒प॒त्य॒मु॒प॒ ति॑ष्ठ॒ते पु॒ना॒त्ये॒वा॒ग्निं॑ पु॒नी॒त आ॒त्मा॒नं॑
द्वा॒भ्यां॑ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॑ अ॒ग्ने गृ॑ह॒प॒त॒ इत्या॑ह – [] 28

1.7.6.4 (Padam)

ए॒व । ए॒ता॒म् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते॒ । स॒मि॑द्ध इति॑ सं – इ॒द्धः॑ । अ॒ग्ने॒ ।
मे॒ । दी॒दि॒हि॒ । स॒मे॒द्धे॒ति॑ सं – ए॒द्धा॑ । ते॒ । अ॒ग्ने॒ । दी॒द्या॒स॒म् । इति॑ ।

आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् ।
वसु॑मा॒निति॑ वसु॑ – मा॒न् । य॒ज्ञः । व॒सी॒यान् । भू॒या॒सम् । इति॑ ।
आ॒ह । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒ष॒म् । ए॒व । ए॒ता॒म् । ए॒ति । शा॒स्ते । बहु॑ ।
वै । गा॒र्ह॒प॒त्य॒स्येति॑ गा॒र्ह॒ – प॒त्य॒स्य । अ॒न्ते । मि॒श्र॒म् । इ॒व ।
च॒र्य॒ते । आ॒ग्नि॒पा॒व॒मा॒नी॒भ्या॒मि॒त्या॒ग्नि॑ – पा॒व॒मा॒नी॒भ्या॒म् ।
गा॒र्ह॒प॒त्य॒मिति॑ गा॒र्ह॒ – प॒त्य॒म् । उ॒पेति॑ । ति॒ष्ठ॒ते । पु॒ना॒ति । ए॒व ।
अ॒ग्नि॒म् । पु॒नी॒ते । आ॒त्मा॒न॒म् । द्वा॒भ्या॒म् ।
प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या॒ इति॑ प्र॒ति – स्ति॒त्यै । अ॒ग्ने । गृ॒ह॒प॒त॒ इति॑ गृ॒ह – प॒ते ।
इति॑ । आ॒ह । 28 (50)

1.7.6.5

यथा॑ य॒जुरे॒वैत॑च्छ॒त॒ हि॒मा॒ इत्या॑ह श॒तं त्वा॑ हे॒म॒न्ता॒नि॒न्धि॒षी॒येति॑
वा॒वैत॑दा॒ह पु॒त्र॒स्य॒ नाम॑ गृ॒ह्णा॒त्य॒न्ना॒दमे॒वैनं॑ क॒रोति॑ ता॒मा॒शि॒ष॒मा॒ शा॒से
त॒न्त॒वे ज्यो॑ति॒ष्म॒ती॒मिति॑ ब्रू॒या॒द्य॒स्य पु॒त्रो॒ऽजा॒तः स्या॑त् ते॒ज॒स्व्ये॒वा॒स्य
ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी पु॒त्रो जा॑य॒ते ता॒मा॒शि॒ष॒मा॒ शा॒से॒ऽमु॒ष्मै ज्यो॑ति॒ष्म॒ती॒मिति॑
ब्रू॒या॒द्य॒स्य पु॒त्रो – [] 29

1.7.6.5 (Padam)

य॒था॒य॒जु॒रिति॑ य॒था – य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । श॒तम् । हि॒माः॑ । इति॑ ।
आ॒ह । श॒तम् । त्वा । हे॒म॒न्तान् । इ॒न्धि॒षी॒य । इति॑ । वा॒व । ए॒तत् ।
आ॒ह । पु॒त्रस्य॑ । ना॒म । गृ॒ह्णा॒ति । अ॒न्ना॒द॒मि॒त्यन्न॑ – अ॒दम् । ए॒व ।
ए॒नम् । क॒रो॒ति । ता॒म् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒षम् । ए॒ति । शा॒से ।
त॒न्त॒वे । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम् । इति॑ । ब्रू॒यात् । यस्य॑ । पु॒त्रः । अ॒जा॒तः ।
स्यात् । ते॒ज॒स्वी । ए॒व । अ॒स्य । ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सी॒ति॑ ब्र॒ह्म – व॒र्च॒सी ।
पु॒त्रः । जा॒य॒ते । ता॒म् । आ॒शि॒ष॒मि॒त्या॑ – शि॒षम् । ए॒ति । शा॒से ।
अ॒मुष्मै॑ । ज्यो॒ति॒ष्म॒तीम् । इति॑ । ब्रू॒यात् । यस्य॑ । पु॒त्रः । 29 (50)

1.7.6.6

जा॒तः स्या॒त्ते॒ज॒ ए॒वा॒स्मिन् ब्र॒ह्म॒व॒र्च॒सं द॒धा॒ति॑ यो॒ वै य॒ज्ञं प्र॒यु॒ज्य न
वि॒मु॒ञ्च॒त्य॑ प्र॒ति॒ष्ठा॒नो॒ वै स॑ भ॒व॒ति॑ क॒स्त्वा यु॒न॒क्ति॑ स॒ त्वा वि
मु॒ञ्च॒त्वि॒त्याह॑ प्र॒जा॒प॒ति॒र्वै कः॑ प्र॒जा॒प॒ति॒नै॒वैनं॑ यु॒न॒क्ति॑ प्र॒जा॒प॒ति॒ना
वि॒ मु॒ञ्च॒ति॑ प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या ई॒श्व॒रं वै॑ व्र॒त॒म॒वि॒सृ॒ष्टं प्र॒द॒हो॒ऽग्ने॑ व्र॒त॒प॒ते
व्र॒त॒म॒चा॒रि॒ष॒मि॒त्याह॑ व्र॒त॒मे॒व – [] 30

1.7.6.6 (Padam)

जा॒तः । स्या॒त् । तेजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । ब्र॒ह्म॒वर्च॑समि॒ति
ब्र॒ह्म – वर्च॑सम् । द॒धा॒ति । यः । वै । य॒ज्ञम् । प्र॒युज्ये॑ति प्र-युज्य॑ ।
न । वि॒मुञ्च॑तीति वि – मुञ्च॑ति । अ॒प्र॒ति॒ष्ठा॒न इत्य॑प्रति – स्था॒नः ।
वै । सः । भ॒व॒ति । कः । त्वा । यु॒नक्ति॑ । सः । त्वा । वी॒ति ।
मुञ्च॑तु । इति॑ । आ॒ह । प्र॒जा॒प॒ति॒रिति॑ प्र॒जा – प॒तिः । वै । कः ।
प्र॒जा॒प॒ति॒नेति॑ प्र॒जा – प॒ति॒ना । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । प्र॒जा॒प॒ति॒नेति॑
प्र॒जा – प॒ति॒ना । वी॒ति । मुञ्च॑ति । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या इति॑ प्र॒ति – स्थि॒त्यै ।
ई॒श्वर॑म् । वै । व्र॒तम् । अ॒वि॒सृष्ट॑मित्य॒वि – सृष्ट॑म् ।
प्र॒द॒ह इति॑ प्र – द॒हः । अ॒ग्ने॑ । व्र॒त॒प॒त इति॑ व्र॒त – प॒ते । व्र॒तम् ।
अ॒चा॒रि॒षम् । इति॑ । आ॒ह । व्र॒तम् । ए॒व । 30 (50)

1.7.6.7

वि सृ॒ज॒ते शा॒न्त्या॑ अ॒प्र॒दा॒हाय॑ प॒रा॒ङ् वाव॑ य॒ज्ञ ए॒ति न नि॑ वर्त॒ते
पु॒न॒र्यो वै य॒ज्ञस्य॑ पु॒न॒रा॒ल॒भं वि॒द्वान् य॒ज॒ते तम॑भि नि॒व॒र्त॒ते य॒ज्ञो
ब॒भूव॑ स आ ब॒भूवे॑त्या॒हैष॑ वै य॒ज्ञस्य॑ पु॒न॒रा॒ल॒भ॒स्तेनै॒वैनं॑ पु॒न॒रा

ल॒भ॒ते॒ ऽन॒वरु॒द्धा॒ वा॒ ए॒तस्य॑ वि॒राड्य॑ आ॒हि॒ताग्निः॑ स॒न्नस॒भः
 प॒शवः॑ ख॒लु॒ वै () ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ स॒भेष्ट्वा॑ प्रा॒डु॒त्क्र॒म्य ब्रू॒याद्गो॒मां
 अ॒ग्नेऽवि॒मां अ॒श्वी य॒ज्ञ इत्य॑व स॒भां रु॒न्धे प्र स॒हस्रं
 प॒शूना॒प्नो॒त्यास्य॑ प्र॒जायां॑ वा॒जी जा॒यते॑ ॥ 31

1.7.6.7 (Padam)

वी॒ति । सृ॒ज॒ते । शान्त्यै॑ । अ॒प्र॒दा॒हाये॒त्यप्र॑ – दा॒हाय॑ । प॒राड् । वा॒व ।
 य॒ज्ञः । ए॒ति । न । नी॒ति । वर्त॑ते । पु॒नः । यः । वै । य॒ज्ञस्य॑ ।
 पु॒न॒रा॒ल॒भ॒मि॒ति पु॒नः – आ॒ल॒भ॒म् । वि॒द्वान् । य॒ज॒ते । तम् ।
 अ॒भि । नी॒ति । वर्त॑ते । य॒ज्ञः । ब॒भू॒व । सः । ए॒ति । ब॒भू॒व । इति॑ ।
 आ॒ह । ए॒षः । वै । य॒ज्ञस्य॑ । पु॒न॒रा॒ल॒भ इति॑ पु॒नः-आ॒ल॒भः । तेन॑ ।
 ए॒व । ए॒नम् । पु॒नः । ए॒ति । ल॒भ॒ते । अ॒न॒वरु॒द्धेत्य॑न॒व – रु॒द्धा । वै ।
 ए॒तस्य॑ । वि॒राडि॒ति वि – रा॒ट् । यः । आ॒हि॒ताग्नि॑रि॒त्याहि॑त-अ॒ग्निः ।
 स॒न् । अ॒स॒भः । प॒शवः॑ । ख॒लु । वै () । ब्रा॒ह्म॒णस्य॑ । स॒भा ।
 इ॒ष्ट्वा । प्रा॒ड् । उ॒त्क्र॒म्येत्यु॑त् – क्र॒म्य । ब्रू॒यात् । गो॒मा॒नि॒ति
 गो – मा॒न् । अ॒ग्ने । अ॒वि॒मा॒नि॒त्यवि॑ – मा॒न् । अ॒श्वी । य॒ज्ञः ।

इति॑ । अवेति॑ । स॒भाम् । रु॒न्धे । प्रेति॑ । स॒हस्र॑म् । प॒शून् ।
आ॒प्नोति॑ । एति॑ । अ॒स्य । प्र॒जाया॑मिति॑ प्र – जा॒याम् । वा॒जी ।
जा॒यते ॥ 31 (74)

(यः-स-मा॒सिषं-गृ॒हप॑त-इत्या॒हा-ऽमु॒ष्मै ज्योति॑ष्मतीमिति॑ ब्रूयाद्-
यस्य॑ पु॒त्रो-व्र॒तमे॒व-ख॒लु-वै-च॑तुर्विंशतिश्च) (A6)

1.7.7.1

दे॒व स॒वितः॑ प्र सु॒व य॒ज्ञं प्र सु॒व य॒ज्ञप॑तिं भ॒गाय॑ दि॒व्यो ग॒न्धर्वः॑ ।
के॒तपूः॑ के॒तं नः॑ पु॒नातु॑ वा॒चस्प॑ति॒ र्वाच॑म॒द्य स्व॑दाति नः ॥
इन्द्र॑स्य वज्रो॒ऽसि वा॒र्त्रघ्न॑स्त्वया॒ऽयं वृ॒त्रं व॑द्ध्यात् ॥
वा॒जस्य॑ नु प्र॒सवे॑ मा॒तरं म॒हीम॑दि॒तिं ना॒म व॑च॒सा करा॑महे ।
यस्या॑मिदं वि॒श्वं भु॑वनमा॒विवेश॑ तस्यां॑ नो दे॒वः स॒विता॑
ध॒र्म सा॑विषत् ॥

अ॒फ॒स्व – [] 32

1.7.7.1 (Padam)

दे॒व । स॒वि॒तः । प्रे॒ति । सु॒व । य॒ज्ञम् । प्रे॒ति । सु॒व । य॒ज्ञप॑तिमि॒ति ।
य॒ज्ञ – प॒तिम् । भ॒गाय॑ । दि॒व्यः । ग॒न्धर्वः ॥ के॒तपू॑रिति के॒त – पूः ।
के॒तम् ॥ नः । पु॒नातु॑ । वा॒चः । प॒तिः । वा॒चम् । अ॒द्य । स्व॒दा॒ति ।
नः ॥ इ॒न्द्रस्य॑ । व॒ज्रः । अ॒सि । वा॒र्त्रघ्न॑ इति वा॒र्त्र – घ्नः । त्वया॑ ।
अ॒यम् । वृ॒त्रम् । व॒द्ध्य॑त् ॥ वा॒जस्य॑ । नु । प्र॒सव॑ इति प्र – सवे ।
मा॒तरम् ॥ म॒हीम् । अ॒दि॒तिम् । ना॒म । व॒च॒सा । क॒राम॑हे ॥ यस्या॑म् ।
इ॒दम् । वि॒श्वम् । भु॒वनम् । आ॒वि॒वेशे॑त्या – वि॒वेश॑ । तस्या॑म् । नः ।
दे॒वः । स॒वि॒ता । ध॒र्म । सा॒वि॒षत् ॥ अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् – सु । 32 (50)

1.7.7.2

न्त॒रमृ॑तम॒प्सु भै॑षज॒मपा॑मु॒त प्र॑श॒स्तिष्व॑श्वा॒ भव॑थ वा॒जिनः॑ ॥
वा॒युर्वा॑ त्वा म॒नु॒र्वा त्वा ग॒न्ध॒र्वाः स॒प्तवि॑ंश॒तिः ।
ते अ॒ग्रे अ॑श्च॒मायु॑ञ्जन्ते अ॒स्मिञ्ज॑वमा॒दधुः॑ ॥
अ॒पां न॑पा॒दाशु॑ हे॒मन् । य ऊ॒र्मिः क॒कु॒द्धान् प्र॑तू॒र्ति वा॒जसा॑त॒मस्ते॒नायं॑
वा॒जं से॑त् ॥

विष्णोः॑ क्रमो॑ऽसि विष्णोः॑ क्रान्तम॑सि विष्णो वि॑क्रान्तमस्य॑ङ्कौ न्य॒ङ्का
() व॒भितो॑ रथं॑ यौ ध्वान्तं॑ वा॒ताग्र॑मनु संचर॑न्तौ दूरे॑हेति-
रिन्द्रि॒यावा॑न् पत॒त्री ते नो॑ऽग्नयः॑ पप्रयः॑ पारयन्तु ॥ 33

1.7.7.2 (Padam)

अ॒न्तः । अ॒मृत॑म् । अ॒प्सि॒स्वत्य॑प् - सु । भेष॑जम् । अ॒पाम् । उ॒त ।
प्र॒शस्ति॑ष्विति प्र - श॒स्तिषु॑ । अ॒श्वाः । भ॒वथ॑ । वा॒जिनः॑ ॥ वा॒युः ।
वा । त्वा । म॒नुः । वा । त्वा । ग॒न्धर्वाः॑ । स॒प्तवि॑ंशतिरिति
स॒प्त - वि॑ंशतिः ॥ ते । अ॒ग्रे । अ॒श्वम् । आ॒युज्ज॑न् । ते ।
अ॒स्मिन् । ज॒वम् । ए॒ति । अ॒दधुः॑ ॥ अ॒पाम् । न॒पात् ।
आ॒शुहे॒मन्नि॒त्याशु॑ - हे॒मन् । यः । ऊ॒र्मिः । क॒कुद्भानि॑ति
क॒कुत् - मा॒न् । प्र॒तूति॑रिति प्र - तू॒तिः । वा॒जसा॑तम इति
वा॒ज - सा॑तमः । तेन॑ । अ॒यम् । वा॒जम् । से॒त् ॥ विष्णोः॑ । क्रमः॑ ।
अ॒सि । विष्णोः॑ । क्रान्त॑म् । अ॒सि । विष्णोः॑ ।
वि॒क्रान्त॑मिति वि - क्रान्त॑म् । अ॒सि । अ॒ङ्कौ ।
न्य॒ङ्कावि॑ति नि - अ॒ङ्कौ () । अ॒भितः॑ । रथ॑म् । यौ । ध्वान्त॑म् ।

वा॒ताग्र॑मि॒ति वा॒त – अ॒ग्रम् । अ॒न्वि॒ति । सं॒चर॑न्ता॒वि॒ति सं – च॑रन्तौ ।
दू॒रेहे॑तिरि॒ति दू॒रे – हे॒तिः । इ॒न्द्रि॒यावा॒निती॑न्द्रि॒य – वा॒न् । प॒त॒त्री ।
ते । नः । अ॒ग्नयः॑ । प॒प्रयः॑ । पा॒रय॑न्तु ॥ 33 (65)

(अ॒प्सु-न्य॒ङ्गौ-पञ्च॑दश च) (A7)

1.7.8.1

दे॒वस्या॒ह॒ स॒वि॒तुः प्र॒स॒वे बृ॒हस्प॑ति॒ना वा॒ज॒जि॒ता वा॒जं जे॑षं
दे॒वस्या॒ह॒ स॒वि॒तुः प्र॒स॒वे बृ॒हस्प॑ति॒ना वा॒ज॒जि॒ता वर्॒षि॒ष्ठं ना॒क्र॒ रु॒हे॒यमि॒न्द्राय॑ वा॒चं व॑द॒तेन्द्रं॑ वा॒जं जा॒पय॑तेन्द्रो वा॒जम॑जयित् ॥
अ॒श्वा॒जनि॑ वा॒जिनि॑ वा॒जेषु॑ वा॒जिनी॑व॒त्यश्वा॑न् थ्स॒मथ्सु॑ वा॒जय॑ ॥
अ॒र्वा॒सि स॒प्तिर॑सि वा॒ज्यसि॑ वा॒जिनो॑ वा॒जं धा॑वत म॒रुतां॑ प्र॒स॒वे
ज॒यत॑ वि॒योज॑ना मि॒मीद्ध्व॑म॒ध्वनः॑ स्क्व॒भ्नीत॑ – [] 34

1.7.8.1 (Padam)

दे॒वस्य॑ । अ॒हम् । स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र – स॒वे । बृ॒हस्प॑ति॒ना ।
वा॒ज॒जि॒तेति॑ वा॒ज – जि॒ता । वा॒जम् । जे॒षम् । दे॒वस्य॑ । अ॒हम् ।
स॒वि॒तुः । प्र॒स॒व इति॑ प्र – स॒वे । बृ॒हस्प॑ति॒ना ।

वा॒ज॒जि॒तेति॑ वा॒ज – जि॒ता॑ । व॒र्षि॒ष्ठम् । ना॒कम् । रु॒हे॒यम् । इन्द्रा॑य ।
वा॒चम् । व॒द॒त॒ । इन्द्र॑म् । वा॒जम् । जा॒प॒य॒त॒ । इन्द्रः॑ । वा॒जम् ।
अ॒ज॒यि॒त् ॥ अ॒श्वा॒ज॒नी॒त्यश्च॑ – अ॒ज॒नि॒ । वा॒जि॒नि॒ । वा॒जे॒षु ।
वा॒जि॒नी॒व॒तीति॑ वा॒जि॒नी – व॒ति॒ । अ॒श्वा॒न् । स॒म॒त्स्वि॒ति॑ स॒म॒त्-सु॒ ।
वा॒ज॒य ॥ अ॒र्वा॑ । अ॒सि॒ । स॒प्तिः॑ । अ॒सि॒ । वा॒जी॒ । अ॒सि॒ ।
वा॒जि॒नः॑ । वा॒जम् । धा॒व॒त॒ । म॒रु॒ताम् । प्र॒स॒व॒ इति॑ प्र – स॒वे॒ ।
ज॒य॒त॒ । वी॒ति॑ । यो॒ज॒ना॒ । मि॒मी॒द्ध्वम् । अ॒द्ध्व॒नः॑ ।

स्क॒भ्नी॒त॒ । 34 (50)

1.7.8.2

का॒ष्ठां ग॒च्छ॒त॒ वा॒जे॒वा॒जेऽव॑त वा॒जि॒नो नो॒ ध॒ने॒षु वि॒प्रा अ॒मृ॒ता ऋ॒त॒ज्ञाः॑ ॥
अ॒स्य म॒द्ध्वः॑ पि॒ब॒त॒ मा॒द॒य॒द्ध्वं॑ तृ॒प्ता या॒त॒ प॒थि॒भि॒र्दे॒व॒या॒नैः॑ ॥
ते नो॒ अ॒र्व॒न्तो ह॒व॒न॒श्रु॒तो ह॒वं वि॒श्वे॑ शृ॒ण्व॒न्तु वा॒जि॒नः॑ ॥
मि॒त॒द्र॒वः स॒ह॒स्र॒सा मे॒ध॒सा॒ता स॒नि॒ष्य॒वः॑ ।
म॒हो ये रत्न॑ः स॒मि॒थे॒षु ज॒भि॒रे श॒त्रो भ॒व॒न्तु वा॒जि॒नो ह॒व॒ेषु॑ ॥

दे॒वता॑ता॒ मि॒तद्र॑वः स्व॒र्काः ।

जं॒भय॑न्तोऽहिंँ वृ॒कꣳ रक्षाँ॑सि स॒नैम्य॑स्मद्यु॒यव॑ – [] 35

1.7.8.2 (Padam)

का॒ष्ठाम् । ग॒च्छ॒त । वा॒र्जे॒वाज॑ इति वा॒र्जे॒-वा॒र्जे । अ॒वत॑ । वा॒जिनः॑ ।

नः । ध॒नेषु॑ । वि॒प्राः । अ॒मृताः । ऋ॒तज्ञा॑ इत्यृ॒त – ज्ञाः ॥ अ॒स्य ।

म॒दध्वः॑ । पि॒ब॒त । मा॒दय॑दध्वम् । तृ॒प्ताः । या॒त ।

प॒थिभि॑रिति प॒थि – भिः । दे॒वयानै॑रिति दे॒व – यानैः॑ ॥ ते । नः ।

अ॒र्वन्तः॑ । ह॒वन॑श्रु॒त इति॑ ह॒वन – श्रु॒तः । ह॒वम् । वि॒श्वे॑ । शृ॒ण्वन्तु॑ ।

वा॒जिनः॑ ॥ मि॒तद्र॑व इति मि॒त – द्र॒वः । स॒हस्र॑सा इति स॒हस्र॑-साः ।

मे॒धसा॑तेति मे॒ध-सा॑ता । स॒निष्य॑वः ॥ म॒हः । ये । रत्न॑म् ।

स॒मिथे॑ष्विति सं – इ॒थेषु॑ । ज॒भ्रिरे॑ । श॒म् । नः । भ॒वन्तु॑ । वा॒जिनः॑ ।

ह॒वेषु॑ ॥ दे॒वता॑तेति दे॒व – ता॒ता । मि॒तद्र॑व इति मि॒त – द्र॒वः ।

स्व॒र्का इति॑ सू – अ॒र्काः ॥ जं॒भय॑न्तः । अ॒हिम् । वृ॒कम् ।

रक्षाँ॑सि । स॒नैमि॑ । अ॒स्मत् । यु॒यव॑न् । 35 (50)

1.7.8.3

अमी॑वाः ॥

ए॒ष स्य॑ वा॒जी क्षि॑प॒णिं तु॑र॒ण्यति॑ ग्री॒वायां॑ ब॒द्धो अ॑पि॒कक्ष॑ आ॒सनि॑ ।

क्र॒तुं द॑धि॒क्रा अनु॑ संत॒वीत्वत्॑ प॒थाम॑ङ्का॒ स्यन्वा॑पनी॒फणत्॑ ॥

उ॒त स्मा॑स्य॒ द्रव॑तस्तु॒रण्यतः॑ पर्णं॑ न वे॒रनु॑ वा॒ति प्र॑ग॒र्द्धिनः॑ ।

श्ये॒नस्ये॑व ध्रज॑तो अ॒ङ्कसं॑ परि॒ दधि॑क्राव्.णः॑ स॒होर्जा॑ तरि॒त्रतः॑ ॥

आ मा॑ वा॒जस्य॑ प्र॒सवो॑ जग॒म्यादा॑ द्यावा॒पृथि॒वी वि॒श्वशं॑भू ।

आ मा॑ ग॒न्तां पि॒तरा॑ – [] 36

1.7.8.3 (Padam)

अमी॑वाः ॥ ए॒षः । स्यः॑ । वा॒जी । क्षि॑प॒णिम् । तु॑र॒ण्यति॑ । ग्री॒वायां॑ ।

ब॒द्धः । अ॒पि॒कक्ष॑ इत्य॒पि – क॒क्षे । आ॒सनि॑ ॥ क्र॒तुम् । द॑धि॒क्रा इति॑

द॑धि – क्राः । अ॒न्विति॑ । स॒न्तवी॑त्व॒दिति॑ सं – तवी॑त्वत् । प॒थाम् ।

अ॒ङ्का॒सि । अ॒न्विति॑ । आ॒पनी॑फ॒णदि॒त्या – पनी॑फणत् ॥ उ॒त । स्म ।

अ॒स्य । द्र॒वतः॑ । तु॒रण्य॑तः । पर्ण॑म् । न । वेः । अ॒न्विति॑ । वा॒ति ।

प्र॒ग॒र्द्धिन॑ इति॑ प्र – ग॒र्द्धिनः॑ ॥ श्ये॒नस्य॑ । इ॒व । ध्रज॑तः । अ॒ङ्क॒सम् ।

परी॑ति । द॒धि॒क्राव्॑ण्ण इति॑ दधि॑-क्राव्॑ण्णः । स॒ह । ऊ॒र्जा । तरि॑त्रतः ॥
एति॑ । मा । वाज॑स्य । प्र॒सव॑ इति॑ प्र – सवः॑ । जग॑म्यात् । एति॑ ।
द्यावा॑पृथि॒वी इति॑ द्यावा॑ – पृथि॒वी । विश्व॑शंभू इति॑ विश्व॑ – शंभू ॥
एति॑ । मा । गन्ता॑म् । पि॒तरा॑ ॥ 36 (50)

1.7.8.4

मा॒तरा॑ चाऽऽ मा॒ सोमो॑ अमृ॒तत्वाय॑ गम्यात् ॥
वाजि॑नो वाजजि॒तो वाज॑ꣳ स॒रिष्य॑न्तो वाजं॑ जे॒ष्यन्तो॑ बृह॒स्पते॑
भा॒गम॑व जिघ्र॒त वाजि॑नो वाजजि॒तो वाज॑ꣳ स॒सृवा॑ꣳसो वाजं॑
जि॒गिवा॑ꣳसो बृह॒स्पते॑भा॒गे नि मृ॑द्वमि॒यं वः॑ सा स॒त्या स॒न्धाभू॑द्यामिन्द्रे॑ण
स॒मध॑द्ध्वमजीजि॒पत॑ वनस्प॒तय॑ इन्द्रं॑ वाजं॑ विमु॒च्यद्ध्वं॑ ॥ 37

1.7.8.4 (Padam)

मा॒तरा॑ । च । एति॑ । मा । सोमः॑ । अ॒मृ॒त॒त्वाये॑त्यमृ॒त – त्वाय॑ ।
गम्यात् ॥ वाजि॑नः । वाज॒जित॑ इति॑ वाज – जि॒तः । वाज॑म् ।
स॒रिष्य॑न्तः । वाज॑म् । जे॒ष्यन्तः॑ । बृह॒स्पते॑ः । भा॒गम् । अवे॑ति ।
जिघ्र॒त । वाजि॑नः । वाज॒जित॑ इति॑ वाज – जि॒तः । वाज॑म् ।

स॒सृ॒वा॒ऽसः॑ । वा॒जम् । जि॒गि॒वा॒ऽसः॑ । बृ॒ह॒स्प॒तैः॑ । भा॒गे । नी॒ति ।
मृ॒द्वम् । इ॒यम् । वः । सा । स॒त्या । सं॒धेति॑ सं – धा । अ॒भूत् ।
या॒म् । इ॒न्द्रेण॑ । स॒म॒ध॒ध्व॒मिति॑ सं – अ॒ध॒ध्वम् । अ॒जी॒जि॒पत॑ ।
व॒न॒स्प॒तयः॑ । इ॒न्द्रम् । वा॒जम् । वी॒ति । मु॒च्य॒ध्वम् ॥ 37 (42)

(स्क॒भीत॒-यु॒यव॒न्-पि॒तरा॒-द्वि॒च॒त्वा॒रि॒ऽश्च॑) (A8)

1.7.9.1

क्ष॒त्र॒स्यो॒ल्ब॒मसि॑ क्ष॒त्र॒स्य॒ यो॒नि॒र॒सि॒ जा॒य॒ ए॒हि॒ सु॒वो॒ रो॒हा॒व॒ रो॒हा॒व॒
हि॒ सु॒व॒र॒हं॒ ना॒वु॒भयोः॑ सु॒वो॒ रो॒क्ष्या॑मि॒ वा॒ज॒श्च॒ प्र॒स॒व॒श्चा॒पि॒ज॒श्च॒ क्र॒तु॒श्च॒
सु॒व॒श्च॒ मू॒र्धा॒ च॒ व्य॒श्नि॒य॒श्चा॒ऽऽन्त्या॑य॒न॒श्चा॒न्त्य॑श्च॒ भौ॒व॒न॒श्च॒
भु॒व॒न॒श्चा॒धि॒प॒ति॒श्च॒ ।

आ॒यु॒र्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां प्रा॒णो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ताम॒पानो॑ – [] 38

1.7.9.1 (Padam)

क्ष॒त्र॒स्य॑ । उ॒ल्ब॒म् । अ॒सि॒ । क्ष॒त्र॒स्य॑ । यो॒निः॑ । अ॒सि॒ । जा॒यै॑ । ए॒ति॑ ।
इ॒हि॒ । सु॒वः॑ । रो॒हा॒व॒ । रो॒हा॒व॒ । हि॒ । सु॒वः॑ । अ॒हम् । नौ॑ । उ॒भयोः॑ ।
सु॒वः॑ । रो॒क्ष्या॑मि॒ । वा॒जः॑ । च॒ । प्र॒स॒व॒ इति॑ प्र – स॒वः॑ । च॒ ।

अ॒पि॒ज इ॒त्य॒पि॒- जः । च । क्र॒तुः । च । सु॒वः । च । मू॒र्धा । च ।
व्य॒श्नि॒य इति॑ वि - अ॒श्नि॒यः । च । आ॒न्त्या॒यनः । च । अ॒न्त्यः ।
च । भौ॒वनः । च । भु॒वनः । च । अधि॑पतिरि॒त्यधि॑ - प॒तिः । च ॥
आ॒युः । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । य॒ज्ञेन॑ ।
क॒ल्प॒ताम् । अ॒पा॒न इत्य॑प - अ॒नः । 38 (50)

1.7.9.2

य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां व्या॒नो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां चक्षु॑र्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ताञ्
श्रो॒त्रं य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां म॒नो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां वा॒ग्य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ता-मा॒त्मा
य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒तां य॒ज्ञो य॒ज्ञेन॑ क॒ल्प॒ताञ् सु॒वर्दे॒वाञ् अ॒गन्मा॒मृता॑ अ॒भूम॑
प्र॒जाप॑तेः प्र॒जा अ॒भूम॑स॒महं॑ प्र॒जया॑ सं म॒या प्र॒जा स॒महञ्
रा॒यस्पो॑षेण सं म॒या रा॒यस्पो॑षो ऽन्ना॒य त्वा ऽन्ना॒द्याय॑ त्वा वा॒जाय॑ ()
त्वा वा॒जजि॑त्यायै॑ त्वा ऽमृ॑तम॒सि पु॒ष्टिर॑सि प्र॒जन॑नम॒सि ॥ 39

1.7.9.2 (Padam)

य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । व्या॒न इति॑ वि - अ॒नः । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् ।
चक्षुः॑ । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । श्रो॒त्रम् । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । म॒नः ।

य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । वाक् । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । आ॒त्मा । य॒ज्ञेन॑ ।
 क॒ल्प॒ताम् । य॒ज्ञः । य॒ज्ञेन॑ । क॒ल्प॒ताम् । सु॒वः । दे॒वान् । अ॒गन्म॑ ।
 अ॒मृता॑ ॥ अ॒भूम॑ । प्र॒जाप॑तेरिति प्र॒जा-प॑तेः । प्र॒जा इति॑ प्र – जाः ।
 अ॒भूम॑ । स॒मिति॑ । अ॒हम् । प्र॒जये॑ति प्र – जया॑ । स॒मिति॑ । मया॑ ॥
 प्र॒जेति॑ प्र-जा । स॒मिति॑ । अ॒हम् । रा॒यः । पो॒षेण॑ । स॒मिति॑ । मया॑ ॥
 रा॒यः । पो॒षः । अ॒न्नाय॑ । त्वा । अ॒न्नाद्या॑येत्यन्न – अद्याय॑ ।
 त्वा । वा॒जाय॑ () । त्वा । वा॒जजि॑त्याया इति वाज – जि॒त्यायै॑ ॥
 त्वा । अ॒मृत॑म् । अ॒सि । पु॒ष्टिः । अ॒सि ।
 प्र॒जन॑नमिति प्र – जन॑नम् । अ॒सि ॥ 39 (59)

(अ॒पा॒नो-वा॒जाय॑-न॒व च) (A9)

1.7.10.1

वा॒जस्ये॑मं प्र॒सवः॑ सु॒षुवे॑ अ॒ग्रे सोम॑ꣳ रा॒जा॒नमो॑षधीष्व॒प्सु ।
 ता अ॒स्मभ्यं॑ म॒धुम॑तीर्भवन्तु व॒यꣳ रा॒ष्ट्रे जा॑ग्रियाम पु॒रोहि॑ताः ॥
 वा॒जस्ये॑दं प्र॒सव॑ आ ब॒भूवे॑मा च वि॒श्वा भु॑वनानि स॒र्वतः॑ ।
 स वि॒राजं॑ प॒र्येति॑ प्र॒जा॒नन् प्र॒जां पु॒ष्टिं व॑र्द्धय॒मानो॑ अ॒स्मे ॥

वाज॑स्ये॒मां प्र॑स॒वः शि॑श्रिये॒ दिव॑मि॒मा च॒ विश्वा॒ भुव॑नानि स॒म्राट् ।

अदि॑त्सन्तं दापयतु प्र॒जानन् र॒यिं – [] 40

1.7.10.1 (Padam)

वाज॑स्य । इ॒मम् । प्र॑स॒व इति॑ प्र – स॒वः । सु॒षुवे॒ । अ॒ग्रे॑ । सोम॑म् ।

राजा॑नम् । ओष॑धीषु । अ॒प्स्वि॒त्यप् – सु ॥ ताः ।

अ॒स्मभ्य॑मि॒त्यस्म – भ्य॑म् । मधु॑मती॒रिति॑ मधु – म॒तीः । भ॒वन्तु॑ ।

व॒यम् । रा॒ष्ट्रे । जा॒ग्रिया॑म । पु॒रोहि॑ता इति॑ पु॒रः – हि॒ताः ॥ वाज॑स्य ।

इ॒दम् । प्र॑स॒व इति॑ प्र – स॒वः । ए॒ति । ब॒भूव॑ । इ॒मा । च॒ । विश्वा॑ ।

भुव॑नानि । स॒र्वतः॑ ॥ सः । वि॒राज॑मि॒ति वि – राज॑म् । प॒रीति॑ ।

ए॒ति । प्र॒जा॒न॒न्निति॑ प्र – जा॒नन् । प्र॒जा॒मिति॑ प्र – जा॒म् । पु॒ष्टिम् ।

व॒र्धय॑मानः । अ॒स्मे इति॑ ॥ वाज॑स्य । इ॒माम् ।

प्र॑स॒व इति॑ प्र – स॒वः । शि॑श्रिये॒ दिव॑म् । इ॒मा । च॒ । विश्वा॑ ।

भुव॑नानि । स॒म्राडि॑ति सं – राट् ॥ अदि॑त्सन्तम् । दा॒पय॑तु ।

प्र॒जा॒न॒न्निति॑ प्र – जा॒नन् । र॒यिम् । 40 (50)

1.7.10.2

च॑ नः॒ सर्व॑वीरां॒ नि य॑च्छतु ॥
अग्ने॑ अ॒च्छा व॑देह॒ नः प्र॑ति नः सु॒मना॑ भव ।
प्र॒णो य॑च्छ भुव॒स्पते॑ धन॒दा अ॒सि न॒स्त्वं ॥
प्र॒णो य॑च्छत्व॒र्यमा॑ प्र॒भगः॑ प्र॒बृह॒स्पतिः॑ ।
प्र दे॒वाः प्रो॑त सू॒नृता॑ प्रवाग्दे॒वी द॑दातु नः ॥
अ॒र्यम॑णम् बृह॒स्पति॑मिन्द्रं॒ दाना॑य चोदय ।
वाचं॑ वि॒ष्णुं सर॑स्वतीं॒ सवि॑तारं – [] 41

1.7.10.2 (Padam)

च । नः । सर्व॑वीरा॒मिति॑ सर्व – वी॒राम् । नीति॑ । य॒च्छतु॑ ॥ अग्ने॑ ।
अ॒च्छ । व॒द । इ॒ह । नः । प्र॒तीति॑ । नः । सु॒मना॑ इति॑ सु – मनाः॑ ।
भव॑ ॥ प्रेति॑ । नः । य॒च्छ । भुवः॑ । प॒ते । धन॒दा इति॑ धन – दाः ।
अ॒सि । नः । त्वम् ॥ प्रेति॑ । नः । य॒च्छतु॑ । अ॒र्यमा॑ । प्रेति॑ । भगः॑ ।
प्रेति॑ । बृह॒स्पतिः॑ ॥ प्रेति॑ । दे॒वाः । प्रेति॑ । उ॒त । सू॒नृता॑ । प्रेति॑ ।
वाक् । दे॒वी । द॒दातु॑ । नः ॥ अ॒र्यम॑णम् । बृह॒स्पति॑म् । इन्द्र॑म् ।

दानाय । चोदय ॥ वाचम् । विष्णुम् । सरस्वतीम् ।

सवितारम् । 41 (50)

1.7.10.3

च वाजिनं ॥

सोमं राजानं वरुणमग्नि-मन्वारभामहे ।

आदित्यान् विष्णुं सूर्यं ब्रह्माणं च बृहस्पतिं ॥

देवस्यत्वा सवितुः प्रसवेऽश्विनौ बहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यां सरस्वत्यै
वाचो यन्तु यन्त्रेणाग्नेस्त्वा साम्राज्येनाभिषिञ्चामीन्द्रस्य बृहस्पतेस्त्वा
साम्राज्येनाभिषिञ्चामि ॥ 42

1.7.10.3 (Padam)

च । वाजिनम् ॥ सोमम् । राजानम् । वरुणम् । अग्निम् ।

अन्वारभामह इत्यनु – आरभामहे ॥ आदित्यान् । विष्णुम् । सूर्यम् ।

ब्रह्माणम् । च । बृहस्पतिम् ॥ देवस्य । त्वा । सवितुः । प्रसव

इति प्र – सवे । अश्विनौः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । पूष्णः ।

हस्ताभ्याम् । सरस्वत्यै । वाचः । यन्तुः । यन्त्रेण । अग्नेः । त्वा ।

साम्राज्ये॑नेति॑ सां – राज्ये॑न । अभी॑ति । सिञ्चा॑मि । इन्द्र॑स्य ।

बृह॑स्पतेः । त्वा । साम्राज्ये॑नेति॑ सां – राज्ये॑न । अभी॑ति ।

सिञ्चा॑मि ॥ 42 (36)

(रयि॑-सवि॑तार॑-षट्त्रि॑ंशच्च) (A10)

1.7.11.1

अग्नि॑रेकाक्ष॑रेण वाच॑मुदजय॑दश्वि॑नौ द्व्यक्ष॑रेण प्रा॒णापा॑नावुदजय॑तां
विष्णु॑स्त्र्यक्ष॑रेण त्रीन् लो॒कानु॑-दजय॑त् सोमश्चतु॑रक्ष॑रेण चतु॑ष्पदः
पशू॑नुदजय॑त् पू॒षा पञ्चाक्ष॑रेण पङ्क्ति॑मुदजय॑द् धा॒ता षड॑क्ष॑रेण
षड्-ऋतू॑नुदजय॑न् मरु॑तः सप्ताक्ष॑रेण सप्त॑पदा॑ शक्व॑रीमुदजय॑न्
बृह॑स्पति॑रष्टाक्ष॑रेण गाय॑त्री मुदजय॑न् मि॒त्रो नवाक्ष॑रेण त्रि॒वृत्
स्तोम॑मुदजय॑द् – [] 43

1.7.11.1 (Padam)

अग्निः । एकाक्ष॑रेणेत्येक॑ – अक्ष॑रेण । वाच॑म् । उदि॑ति ।

अज॑यत् । अश्वि॑नौ । द्व्यक्ष॑रेणेति॑ द्वि – अक्ष॑रेण ।

प्रा॒णापा॑नाविति॑ प्राण- अपा॑नौ । उदि॑ति । अज॑यता॑म् । विष्णुः ।

त्र्यक्षरेणेति त्रि – अक्षरेण । त्रीन् । लोकान् । उदिति । अजयत् ।
सोमः । चतुरक्षरेणेति चतुः – अक्षरेण । चतुष्पद इति
चतुः – पदः । पशून् । उदिति । अजयत् । पूषा । पञ्चाक्षरेणेति
पञ्च – अक्षरेण । पङ्क्तिम् । उदिति । अजयत् । धाता ।
षडक्षरेणेति षट् – अक्षरेण । षट् । ऋतून् । उदिति । अजयत् ।
मरुतः । सप्ताक्षरेणेति सप्त – अक्षरेण । सप्तपदामिति
सप्त – पदाम् । शक्वरीम् । उदिति । अजयन् । बृहस्पतिः ।
अष्टाक्षरेणेत्यष्टा – अक्षरेण । गायत्रीम् । उदिति । अजयत् । मित्रः ।
नवाक्षरेणेति नव – अक्षरेण । त्रिवृतमिति त्रि – वृतम् । स्तोमम् ।
उदिति । अजयत् । 43 (50)

1.7.11.2

वरुणो दशाक्षरेण विराज-मुदजयदिन्द्र एकादशाक्षरेण
त्रिष्टुभ-मुदजयद् विश्वे देवा द्वादशाक्षरेण जगतीमुदजयन्
वसवस्त्रयो दशाक्षरेण त्रयोदश७ स्तोममुदजयन् रुद्राश्चतुर्दशाक्षरेण
चतुर्दश७ स्तोममुदजयन्नादित्याः पञ्चदशाक्षरेण पञ्चदश७

स्तो॒ममु॒द॒ज॒य॒न्न॒दि॒तिः॑ षोड॑शाक्षरेण षोड॑श॒ ७ स्तो॒ममु॒द॒ज॒य॒त्
प्र॒जा॒प॒तिः॑ स॒प्त॒द॒शाक्ष॑रेण स॒प्त॒द॒श॒ ७ स्तो॒ममु॒द॒ज॒य॒त् ॥ 44

1.7.11.2 (Padam)

वरु॑णः । द॒शाक्ष॑रेणेति द॒श – अक्ष॑रेण । वि॒राज॑मिति वि – राज॑म् ।
उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒त् । इन्द्रः॑ । ए॒काद॑शाक्षरेणेत्ये॒काद॑श – अक्ष॑रेण ।
त्रि॒ष्टु॒भम् । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒त् । विश्वे॑ । दे॒वाः ।
द्वा॒द॒शाक्ष॑रेणेति द्वा॒द॒श – अक्ष॑रेण । ज॒ग॒तीम् । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् ।
व॒स॒वः । त्रयो॑दशाक्षरेणेति त्रयो॑दश – अक्ष॑रेण । त्रयो॑दशमिति
त्रयः॑ – द॒शम् । स्तो॒मम् । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् । रु॒द्राः ।
च॒तु॒र्द॒शाक्ष॑रेणेति च॒तु॒र्द॒श – अक्ष॑रेण । च॒तु॒र्द॒शमि॑ति च॒तुः-द॒शम् ।
स्तो॒मम् । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् । आ॒दि॒त्याः । पञ्च॑दशाक्षरेणेति
पञ्च॑दश – अक्ष॑रेण । पञ्च॑दशमिति पञ्च – द॒शम् । स्तो॒मम् ।
उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒न् । अ॒दि॒तिः । षोड॑शाक्षरेणेति षोड॑श – अक्ष॑रेण ।
षोड॑शम् । स्तो॒मम् । उ॒दि॒ति । अ॒ज॒य॒त् ।
प्र॒जा॒प॒तिरि॑ति प्र॒जा – प॒तिः । स॒प्त॒द॒शाक्ष॑रेणेति स॒प्त॒द॒श-अक्ष॑रेण ।

स॒प्त॒द॒श॒मि॒ति॑ स॒प्त – द॒श॒म् । स्तो॒म॑म् । उ॒दि॒ति॑ । अ॒ज॒य॒त् ॥ 44 (46)

(त्रि॒वृ॒त॒ꣳ स्तो॒म॒मु॒द॒ज॒य॒त्-षट्च॒त्वा॒रि॒ꣳश॒च्च॒) (A11)

1.7.12.1

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसि॑ नृ॒ष॒दं॑ त्वा द्रु॒ष॒दं॑ भु॒व॒न॒स॒द॒मि॒न्द्रा॒य॒
जु॒ष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॒ष ते॒ यो॒नि॒रि॒न्द्रा॒य॒ त्वो॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽस्य॑प्सु॒ष॒दं॑
त्वा घृ॒त॒स॒दं॑ व्यो॒म॒स॒द॒मि॒न्द्रा॒य॒ जु॒ष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॒ष ते॒
यो॒नि॒रि॒न्द्रा॒य॒ त्वो॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तो॒ऽसि॑ पृ॒थि॒वि॒ष॒दं॑ त्वाऽन्त॒रि॒क्ष॒स॒दं॑
ना॒क॒स॒द॒मि॒न्द्रा॒य॒ जु॒ष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॒ष ते॒ यो॒नि॒रि॒न्द्रा॒य॒ त्वा ॥
ये ग्र॒हाः॑ पञ्च॒ज॒नी॒ना येषां॑ ति॒स्रः॑ प॒र॒म॒जाः॑ ।

दै॒व्यः॑ को॒शः॑ – [] 45

1.7.12.1 (Padam)

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ । नृ॒ष॒द॒मि॒ति॑ नृ॒-स॒द॒म् ।
त्वा । द्रु॒ष॒द॒मि॒ति॑ द्रु॒-स॒द॒म् । भु॒व॒न॒स॒द॒मि॒ति॑ भु॒व॒न – स॒द॒म् ।
इ॒न्द्रा॒य॒ । जु॒ष्टम् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते॒ । यो॒निः॑ । इ॒न्द्रा॒य॒ । त्वा ।
उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इ॒त्यु॒प॒या॒म – गृ॒ही॒तः॑ । अ॒सि॒ ।

अ॒प्सु॒षद॒मित्य॑प्सु – सद॑म् । त्वा । घृ॒तसद॑मि॒ति घृ॒त – सद॑म् ।
व्यो॒मसद॑मि॒ति व्यो॒म – सद॑म् । इन्द्रा॑य । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः ।
ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा । उ॒प॒या॒मगृ॑ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॑ही॒तः ।
अ॒सि । पृ॒थि॒विषद॑मि॒ति पृ॒थि॒वि – सद॑म् । त्वा ।
अ॒न्त॒रि॒क्षसद॑मि॒त्यन्त॑रि॒क्ष – सद॑म् । ना॒कसद॑मि॒ति ना॒क – सद॑म् ।
इन्द्रा॑य । जुष्ट॑म् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते । योनिः॑ । इन्द्रा॑य । त्वा ॥ ये ।
ग॒र्हाः । प॒ञ्च॒जनी॑ना इति पञ्च – ज॒नीनाः॑ । येषा॑म् । ति॒स्रः ।
प॒र॒म॒जा इति॑ प॒र॒म – जाः ॥ दै॒व्यः । को॒शः । 45 (50)

1.7.12.2

समु॒ब्जितः॑ ।
तेषां॑ वि॒शि॒प्रि॒याणा॑-मि॒षमूर्ज॑ꣳ स॒म॒ग्रभी॑मेष ते यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा ॥
अ॒पाꣳ र॒समु॑द्वय॒सꣳ सूर्य॑र॒श्मिꣳ स॒माभृ॑तं ।
अ॒पाꣳ र॒सस्य॑ यो र॒सस्तं॑ वो॒ गृ॒ह्णाम्यु॑त्त॒ममेष॑ ते यो॒निरिन्द्रा॑य त्वा ॥
अ॒या वि॒ष्टा ज॒नय॑न् क॒र्वरा॑णि स हि घृ॒णिरु॑रु॒र्वरा॑य गा॒तुः ।
स प्र॒त्युदै॑द्ध॒रुणो॑ म॒द्ध्वो अ॒ग्रꣳ स्वा॒यां य॑त् त॒नुवां॑ () त॒नूमै॑रयत ।

उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒तोऽ॒सि॒ प्र॒जा॒प॒त॒ये॒ त्वा॒ जु॒ष्टं॑ गृ॒ह्णाम्ये॒ष ते॒ यो॒निः॑

प्र॒जा॒प॒त॒ये॒ त्वा ॥ 46

1.7.12.2 (Padam)

स॒मु॒ज्जि॒त इति॑ सं – उ॒ज्जि॒तः ॥ ते॒षाम्॑ । वि॒शि॒प्रि॒या॒णामि॒ति॒
वि – शि॒प्रि॒या॒णाम् । इ॒षम् । ऊ॒र्जम् । स॒मि॒ति॒ । अ॒ग्र॒भीम् । ए॒षः ।
ते । यो॒निः । इ॒न्द्राय॑ । त्वा ॥ अ॒पाम् । र॒सम् ।
उ॒द्वय॑स॒मित्यु॒त् – व॒य॒सम् । सूर्य॑र॒श्मि॒मि॒ति॒ सूर्य॑ – र॒श्मिम् ।
स॒मा॒भृ॒तमि॒ति॒ सं – आ॒भृ॒तम् ॥ अ॒पाम् । र॒स॒स्य॑ । यः । र॒सः ।
तम् । वः । गृ॒ह्णामी॑ । उ॒त्त॒ममि॒त्यु॒त् – त॒मम् । ए॒षः । ते॒ । यो॒निः ।
इ॒न्द्राय॑ । त्वा ॥ अ॒या । वि॒ष्टा इति॑ वि॒स्थाः । ज॒नय॑न् । क॒र्व॒राणि॑ ।
सः । हि॒ । घृ॒णिः । उ॒रुः । व॒राय॑ । गा॒तुः ॥ सः । प्र॒ति॒ । उ॒दि॒ति॒ ।
ऐ॒त् । ध॒रु॒णः । म॒द॒ध्वः । अ॒ग्रम् । स्वा॒याम् । यत् । त॒नुवां॑ () ।
त॒नूम् । ऐ॒र॒य॒त ॥ उ॒प॒या॒म॒गृ॒ही॒त इत्यु॑प॒या॒म – गृ॒ही॒तः । अ॒सि॒ ।
प्र॒जा॒प॒त॒य इति॑ प्र॒जा – प॒त॒ये॒ । त्वा । जु॒ष्टम् । गृ॒ह्णामि॑ । ए॒षः । ते॒ ।

यो॒निः । प्र॒जाप॑तय॒ इति॑ प्र॒जा – प॒तये॑ । त्वा ॥ 46 (63)

(को॒श-स्त॑नुवां-त्रयो॒दश॑ च)(A12)

1.7.13.1

अ॒न्व॒ह मा॒सा अ॒न्वि॒द्व॒ना॒न्य॒न्वो॒ष॒धी॒र॒नु प॑र्व॒ता॒सः ।

अ॒न्वि॒न्द्रो॒ रो॒द॒सी॒ वा॒व॒शा॒ने अ॒न्वा॒पो आ॒जि॒हत॑ जा॒य॒मा॒नं ॥

अ॒नु ते॑ दा॒यि म॒ह इ॒न्द्रि॒याय॑ स॒त्रा ते॑ वि॒श्व॒म॒नु वृ॒त्र ह॑त्ये ॥

अ॒नु क्ष॒त्र॒म॒नु स॒हो य॒ज॒त्रे॒न्द्र दे॒वे॒भि॒र॒नु ते॑ नृ॒ष॒ह्ये ॥

इ॒न्द्रा॒णी॒मा॒सु ना॒रि॒षु सु॒प॒त्नी॑ म॒ह॒म॒श्र॒वं ।

न ह्य॒स्या अ॒प॒रं च॒न ज॒र॒सा – [] 47

1.7.13.1 (Padam)

अ॒न्वि॒ति । अ॒ह । मा॒साः । अ॒न्वि॒ति । इ॒त् । व॒ना॒नि । अ॒न्वि॒ति ।

ओ॒ष॒धीः । अ॒न्वि॒ति । प॑र्व॒ता॒सः ॥ अ॒न्वि॒ति । इ॒न्द्र॑म् । रो॒द॒सी॒ इति॑ ।

वा॒व॒शा॒ने इति॑ । अ॒न्वि॒ति । आ॒पः । अ॒जि॒हत॑ । जा॒य॒मा॒नम् ॥

अ॒न्वि॒ति । ते॑ । दा॒यि । म॒हे । इ॒न्द्रि॒याय॑ । स॒त्रा । ते॑ । वि॒श्व॑म् । अ॒न्वि॒ति ।

वृ॒त्र॒ह॒त्य इति॑ वृ॒त्र – ह॑त्ये ॥ अ॒न्वि॒ति । क्ष॒त्र॒म् । अ॒न्वि॒ति । स॒हः ।

यजत्र । इन्द्र । देवेभिः । अन्विति । ते । नृषह्य इति
नृ - सह्य ॥ इन्द्राणीम् । आसु । नारिषु । सुपत्नीमिति सु-पत्नीम् ।
अहम् । अश्रवम् ॥ न । हि । अस्याः । अपरम् ।

चन । जरसा । 47 (50)

1.7.13.2

मरते पतिः ॥

नाहमिन्द्राणि रा॒रण॒ स॒ख्युर्वृ॒षाक॑पेर् ऋ॒ते ।

यस्ये॒दम॒प्य॑ ह॒विः प्रि॒यं दे॒वेषु॑ गच्छति ॥

यो जा॒त ए॒व प्र॒थमो॑ म॒नस्वा॑न् दे॒वो दे॒वान् क्र॑तुना पर्यभूषत् ।

यस्य शु॒ष्माद्रो॑दसी॒ अभ्य॑सेतां नृ॒म्णस्य॑ म॒हा स ज॑नास इन्द्रः ॥

आ ते॑ म॒ह इन्द्रो॑त्यु॒ग्र स॒मन्य॑वो य॒थ् स॒मर॑न्त से॒नाः ।

प॒ताति॑ दि॒द्युन्न॑र्यस्य बा॒हुवो॑र्मा ते - [] 48

1.7.13.2 (Padam)

मरते । पतिः ॥ न । अ॒हम् । इन्द्रा॒णि । रा॒रण॒ । स॒ख्युः ।

वृ॒षाक॑पेरिति॑ वृ॒षा - क॒पेः । ऋ॒ते ॥ यस्य॑ । इ॒दम् । अ॒प्यम् । ह॒विः ।

प्रि॒यम् । दे॒वेषु॑ । ग॒च्छ॑ति ॥ यः । जा॒तः । ए॒व । प्र॒थ॒मः । म॒न॒स्वान् ।
दे॒वः । दे॒वान् । क्र॑तु॒ना । प॒र्य॑भूष॒दिति॑ परि – अ॒भूष॑त् ॥
यस्य॑ । शु॒ष्मा॑त् । रो॒द॒सी इति॑ । अ॒भ्य॑सेताम् । नृ॒ण॒स्य । म॒ह्ना । सः ।
ज॒ना॒सः । इ॒न्द्रः ॥ ऐ॒ति । ते । म॒हः । इ॒न्द्र । ऊ॒ती । उ॒ग्र ।
स॒म॒न्य॒व इति॑ स – म॒न्य॒वः । यत् । स॒म॒र॒न्तेति॑ सं – अ॒र॒न्त । से॒नाः ॥
प॒ता॒ति । दि॒द्यु॑त् । न॒र्य॑स्य । बा॒हु॒वोः । मा । ते । 48 (50)

1.7.13.3

म॒नो॑ वि॒ष्व॒द्रि॒य॒ग्वि॒ चा॒री॒त् ॥
मा नो॑ म॒र्द्धी॒रा भ॑रा द॒द्धि॒ तन्नः॑ प्र दा॒शु॒षे दा॑त॒वे भू॒रि यत् ते॑ ।
न॒व्ये दे॒ष्णे श॒स्ते अ॒स्मिन् त उ॒क्थे॑ प्र ब्र॒वाम॑ व॒यमि॑न्द्र स्तु॒वन्तः ॥
आ तू॑ भ॒र मा॒कि॒रे॒तत् परि॑ष्ठाद्वि॒द्मा हि॑ त्वा व॒सु॑प॒तिं व॑सू॒नां ।
इ॒न्द्र यत् ते॑ मा॒हि॒नं द॑त्त्र॒म॒स्त्य॒स्मभ्यं॑ तद्ध॒र्यश्च॑ – [] 49

1.7.13.3 (Padam)

म॒नः । वि॒ष्व॒द्रि॒य॒गि॒ति वि॒ष्व – द्रि॒यक् । वी॒ति । चा॒री॒त् ॥ मा । नः ।
म॒र्द्धीः । ए॒ति । भ॒र । द॒द्धि । तत् । नः । प्रे॒ति । दा॒शु॒षे । दा॑त॒वे । भू॒रि ।

यत् । ते ॥ नव्ये । दे॒ष्णो । श॒स्ते । अ॒स्मिन् । ते । उ॒क्थे । प्रेति॑ ।
ब्र॒वाम॑ । व॒यम् । इ॒न्द्र । स्तु॒वन्तः ॥ एति॑ । तु । भ॒र । मा॒किः । ए॒तत् ।
परीति॑ । स्था॒त् । वि॒द्म । हि । त्वा ।
व॒सु॒प॒ति॒मि॒ति॒ व॒सु॒ – प॒ति॒म् । व॒सू॒नाम् ॥ इ॒न्द्र । यत् । ते ।
मा॒हि॒नम् । द॒त्रम् । अ॒स्ति । अ॒स्म॒भ्य॒मि॒त्य॒स्म – भ्य॒म् । तत् ।
ह॒र्य॒श्चेति॑ ह॒रि – अ॒श्व । 49 (50)

1.7.13.4

प्र॒यन्धि॑ ॥

प्र॒दा॒ता॒र॒ꣳ ह॒वाम॑ह॒ इ॒न्द्र॒मा॒ ह॒वि॒षा॒ व॒यं ।
उ॒भा हि॑ ह॒स्ता॒ व॒सु॒ना॒ पृ॒ण॒स्वा ऽऽप्र॑यच्छ॒ दक्षि॑णा॒दोत॑ स॒व्यात् ॥
प्र॒दा॒ता॒ व॒ज्री॑ वृ॒ष॒भ॒स्तु॒रा॒षा॒ट्छु॒ष्मी॑ रा॒जा॒ वृ॒त्र॒हा॒ सो॒म॒पा॒ वा ॥
अ॒स्मिन् य॒ज्ञे ब॒र्हि॒ष्या॒ नि॒ष॒द्या॒था॒ भव॑ य॒ज॒मा॒नाय॑ शं योः ॥
इ॒न्द्रः सु॒त्रा॒मा॒ स्व॒वा॒ꣳ अ॒वो॒भिः॑ सु॒मृ॒डी॒को॒ भव॑तु वि॒श्व॒वे॒दाः ।
बा॒ध॒तां॒ द्वे॒षो॒ अभ॑यं कृ॒णो॑तु सु॒वी॒र्य॒स्य – [] 50

1.7.13.4 (Padam)

प्रेति॑ । यन्धि॑ ॥ प्र॒दा॒ता॒रमि॑ति॒ प्र – दा॒ता॒रम् । ह॒वा॒महे॑ । इन्द्र॑म् ।
एति॑ । ह॒विषा॑ । व॒यम् ॥ उ॒भा । हि । ह॒स्ता । व॒सुना॑ । पृ॒णस्व॑ ।
आ । प्रेति॑ । य॒च्छ । दक्षि॑णात् । एति॑ । उ॒त । स॒व्यात् ॥
प्र॒दा॒तेति॑ प्र – दा॒ता । व॒ज्री । वृ॒षभः॑ । तु॒रा॒षाट् । शु॒ष्मी । राजा॑ ।
वृ॒त्रहे॑ति॒ वृ॒त्र – हा । सो॒मपा॑वेति॒ सोम – पा॒वा ॥ अ॒स्मिन् । य॒ज्ञे ।
ब॒र्हिषि॑ । एति॑ । नि॒षद्ये॑ति॒ नि – सद्य॑ । अथ॑ । भ॒व । य॒जमा॑नाय ।
श॒म् । योः ॥ इन्द्रः॑ । सु॒त्रामे॑ति॒ सु – त्रामा॑ । स्व॒वानि॑ति॒ स्व-वा॒न् ।
अ॒वोभि॑रित्य॒वः – भिः॑ । सु॒मृ॒डीक॑ इति॒ सु – मृ॒डीकः॑ । भ॒वतु॑ ।
वि॒श्ववे॑दा इति॒ वि॒श्व-वे॒दाः ॥ बा॒धता॑म् । द्वेषः॑ । अ॒भय॑म् । कृ॒णोतु॑ ।
सु॒वीर्य॑स्येति॒ सु – वी॒र्य॑स्य । 50 (50)

1.7.13.5

प॒तयः॑ स्याम ॥
तस्य॑ व॒यꣳ सु॒म॒तौ य॒ज्ञिय॑स्यापि॒ भ॒द्रे सौ॑म॒नसे॑ स्याम ।
स सु॒त्रामा॑ स्व॒वाꣳ इन्द्रो॑ अ॒स्मे आ॒राच्चि॑द्द्वेषः॒ सनु॑तर्यु॒योतु॑ ॥

रे॒वती॑र्नः स॒ध॒मा॒द इ॒न्द्रे स॒न्तु तु॒वि॒वा॒जाः ।

क्षु॒म॒न्तो या॒भिर्म॑देम ॥

प्रो॒ष्वस्मै॑ पु॒रोर॒थमि॑न्द्राय शू॒षम॑र्चत ।

अ॒भीके॑ चि॒दु लो॒ककृ॑त् स॒ङ्गे स॒मथ्सु॑ वृ॒त्रहा॑ ।

अ॒स्माकं॑ बो॒धि चो॒दिता॑ न॒भन्ता॑-म॒न्यके॑षां ।

ज्या॒का अ॒धि () ध॒न्वसु॑ ॥ 51

1.7.13.5 (Padam)

प॒तयः॑ । स्या॒म ॥ तस्य॑ । व॒यम् । सु॒म॒तावि॑ति सु-म॒तौ । य॒ज्ञिय॑स्य ।

अपी॑ति । भ॒द्रे । सौ॒म॒न॒से । स्या॒म ॥ सः । सु॒त्रा॒मेति॑ सु - त्रा॒मा ।

स्व॒वा॒नि॒ति स्व-वा॒न् । इ॒न्द्रः । अ॒स्मे इति॑ । आ॒रात् । चि॒त् । द्वे॒षः ।

स॒नु॒तः । यु॒यो॒तु ॥ रे॒वतीः॑ । नः । स॒ध॒मा॒द इति॑ स॒ध - मा॒दः ।

इ॒न्द्रे । स॒न्तु । तु॒वि॒वा॒जा इति॑ तु॒वि - वा॒जाः ॥ क्षु॒म॒न्तः । या॒भिः ।

म॒देम॑ ॥ प्रो इति॑ । स्वि॒ति । अ॒स्मै । पु॒रोर॒थमि॑ति पु॒रः - र॒थम् ।

इ॒न्द्राय॑ । शू॒षम् । अ॒र्च॒त ॥ अ॒भीके॑ । चि॒त् । उ ।

लो॒क॒कृ॒दि॒ति लो॒क - कृ॒त् । स॒ङ्गे । स॒मथ्सि॑ति स॒मत् - सु ।

वृ॒त्रहे॑ति वृ॒त्र – हा ॥ अ॒स्माक॑म् । बो॒धि । चो॒दिता॑ । नभ॑न्ताम् ।

अ॒न्यके॑षाम् ॥ ज्या॒काः । अधी॑ति () ।

धन्व॑स्विति धन्व॑ – सु ॥ 51 (51)

(जर॑सा-मा ते-ह॑र्यश्च-सु॒वीर्य॑स्या-ऽध्ये-कं॑ च) (A13)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 13 Anuvaakams :-

(पा॒कय॑ज्ञं-स॒श्रवाः॑-प॒रोक्षं॑-ब॒र्हिषो॑ऽहं-ध्रु॒वा-मग॑न्मेत्याह -
दे॒व स॑वित-दे॒वस्या॑हं-क्ष॒त्रस्यो॑ल्बं-वा॒जस्ये॑म-म॒ग्निरे॑काक्ष॒रेणो॑-
पया॑मगृ॒हीतो॑ऽ-स्यन्व॑ह मा॒सा-स्त्रयो॑दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(पा॒कय॑ज्ञं-प॒रोक्षं॑-ध्रु॒वां-वि॑ सृ॒जते॑-च नः॑ सर्व॒वीरां॑ -
पत॑यः स्यो-मै॒कप॑ञ्चा॒शत्)

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः

First and Last Padam of Seventh Prasnam :-

(पाकयज्ञं-धन्वसु ।)
— — —

॥ हरिः ओं ॥

॥ कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहितायां पद पाठे प्रथमकाण्डे सप्तमः

प्रश्नः समाप्तः ॥

पद पाठे (वाक्य सहित) – प्रथमकाण्डे – सप्तमः प्रश्नः

Details of Panchati and Padam for Kandam 1 , Prasanam 7 – (TS 1.7)

	Panchati	Padams
Anuvakam 1	6	319
Anuvakam 2	4	220
Anuvakam 3	4	215
Anuvakam 4	6	308
Anuvakam 5	4	207
Anuvakam 6	7	374
Anuvakam 7	2	115
Anuvakam 8	4	192
Anuvakam 9	2	109
Anuvakam 10	3	136
Anuvakam 11	2	96
Anuvakam 12	2	113
Anuvakam 13	5	251
Total →	51	2655

Notes:

- Please refer to the book “TS Kandam 1” and “TS 1.1 pada paadam with Vaakyam” for notes and conventions used in this Compilation.
- Please download our vedic compilations from our web site “www.vedavms.in”